

DARBININKAS

LIII NR. 69 SECOND CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 22, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

LBJ sustabdys bombardavimą Vietname? Kokia kaina?

Tai rizikai gundo noras laimėti taiką, padėti Humphrey rinkimuose. Hanoi tai žino ir dėl to atsakymą delsia.

Šiom dienom daugiausia kalbama apie Amerikos naujus siūlymus Paryžiaus derybose bombardavimui Vietname sustabdyti. Daugiausia ir paslaptim stengiamasi tas derybas apgaubti. Žinia betgi, kad spalio 18 š. Vietnamo atstovas iš Paryžiaus pro Maskvą pasiekė Hanoi su Amerikos pasiūlymais. Spalio 16 Amerikos atstovas Saigone kelis kartus tarėsi su Saigono vyriausybe. Iš ten atėjo ir nepatvirtintos žinios apie tuos Amerikos siūlymus. Būtent:

Amerika bombardavimą sustabdys, jeigu (1) š. Vietnamas sutiks atstatyti demilitarizuotą zoną, (2) nutrauks terorą prieš P. Vietnamo miestus, (3) pripažins partneriais Paryžiaus derybose P. Vietnamo atstovus.

Iki šiol Hanoi atsakymo dar nedavė. Bet aiškėja P. Vietnamo vyriausybės susirūpinimas dėl tų sąlygų. Pirmiausia, neaiškus Amerikos siūlymas dėl P. Vietnamo atstovavimo derybose, nes Hanoi P. Vietnamo atstovais laiko Vietkongą. Ar Amerika sutinka, kad Vietkongas dalyvautų derybose kaip lygus partneris su P. Vietnamo vyriausybe? P. Vietnamo vyriausybė nieko neturi prieš, jei Vietkongas dalyvautų kaip š. Vietnamo delegacijos dalis. Antra, viceprezidentas Ky labiausiai įrodinėjo, kad š. Vietnamo karinė jėga yra palaužta ir dėl to ji susiaurino puolimą.

Bombardavimo sustabdymas duos jai progą atsigauti, nes anapus demilitarizuotos zonos galės įrengti karinio tiekimo bazes.

P. Vietnamo vyriausybės abejingumai sutampa su Amerikos karinės vadovybės nusistatymais. U. S. News spalio 22 nr. kartoja vieno karininko pareiš-

kimą: esą jis, būdamas Hanoi atstovu, laikytų dideliu laimėjimu bombardavimo sustabdymą.

Chr. Sc. Monitor spalio 22 sako, kad esą plačiai paplitę gandai, jog Amerika galinti imtis iniciatyvos prezidento Thieu vyriausybei pašalinti, jei ji priešintųsi Amerikos sąlygom,

kaip tai buvo padaryta su prezidentu Diem. Tam esą Amerikos iniciatyva gražintas į P. Vietnamą ir gen. Minh, kuris buvo nuvertęs prezidento Diem vyriausybę.

Bet tai vis gandai. Tera aiškus prezidento LBJ noras daryti desperacinių žygių Vietnamo karui baigti, tokiu būdu baigti savo kadenciją kaip taikos prezidentas ir išgelbėti viceprezidentą Humphrey nuo katastrofinio pralaimėjimo rinkimuose.

Richard M. Nixono telegrama Darbininkui

I extend my sincere congratulations to you, my Lithuanian friends, on this occasion of the Annual Concert of your newspaper Darbininkas. You are commemorating this year the 50th anniversary of the independence of your country. The Soviet occupation unfortunately has extinguished the freedom in Lithuania. Let us all join together to work for freedom and just and lasting peace. I want to express my deep appreciation to Darbininkas and to your radio program Laisvės Žiburys for the support you give me in this crucial campaign.

RICHARD M. NIXON

Čekoslovakija atsiduria šešioliktos respublikos padėty

Čekoslovakijos dabartinę padėtį N. Y. Times vedama jame vertina kaip šešioliktąją Sovietų Sąjungos "respubliką", kurioje truputį daugiau laisvės nei Ukrainoje ir Kirgizijoje, bet užsienio politikos laisvės tiek pat, kaip Turkmenijoje ar Tadžikistane.

Maskva įsako Čekoslovakijai kom. partijos narių skaičių sumažinti. Esą 14,3 mil. tautai partija su 1,7 mil. narių yra per daug. Užteksią 350-400,000. Vadinasi, reikia išvalyti iš partijos Maskvai nepatinkamą "liberalizuojantį" elementą.

Amerikos konsulas Vienoje susilaukė 1500 žydų ir lenkų prašymų įvažiuoti į Ameriką. Tai Čekoslovakijos invazijos ir Lenkijos antisemitizmo vaisius.

Jugoslavijos Titas spalio 20 įspėjo Sovietus nesikišti į Jugoslavijos reikalus, atmesdamas Sovietų pretenzijas intervenuoti kiekviename krašte, kur pavojus yra socializmui. Tito priminė, kad Sovietai reiskia agresiją per Bulgariją, kuri skelbėsi padėsianti Jugoslavijos socializmui remti, nors ir nebūtų prašoma. Tito įspėjimas sutapo su Amerikos valstybės sekr. pavaduotojo Katzenbacho atsilankymu Jugoslavijoje.

Gallupo naujausia anketą rodo opinijos augimą Humphrey naudai, tačiau Nixono neprisiėmė. Dabar: Nixonas 43, Humphrey 31, Wallace 20. Rugsėjo pabaigoje buvo: Nixonas 44, Humphrey 29, Wallace 20.

Užkrečiama liga—mokyklų, policijos...

New Yorko miestas tebeserga mokyklų streiku, policininkų ir gaisrininkų sulėtinu veikimu, kol sutartys nepasirašytos. "Washington Post" N. Y. mokyklų streiką tiesiai vadiną žydų — negrų konfliktu. Mokytojų federacija, kuri paskelbė streiką, pasak "W. Post", turinti 90 proc. baltųjų, tarp jų du trečdalius žydų. Kai kurie tie mokytojai savo pašto dėžutėse rado grasinančių antisemitinių laišku.

Mokyklose streikai, boikotai, riaušės auga. Per porą mėnesių riaušės buvo palietę daugiau kaip 40 bendruomenių. Students for Democratic Society spalio 14 paskelbė, kad jie perkels riaušes ir į vidurines mokyklas.

Amerika atnaujino Graikijai karinės pagalbos pristatymą. Buvo nutraukus 17 mėnesių protestui prieš karinį perversmą Graikijoje.

Darbininko koncerte spalio 19 Toronto choras paliko gausiem klausytojam geriausius išspūdžius. Kairėje — publikos dalis, dešinėje mergaičių choras. Nuotr. R. Kisieliaus

R. Nixono pareiškimas liet. laikraščiam

"United Citizens for Nixon-Agnew" iš Washingtono yra išsiuntinėjęs lietuvių spaudai Nixono pareiškimą. Jame Nixono vardu kalbama:

Esu painformuotas apie laisvųjų lietuvių šiom dienom įvykusių seimą New Yorke ir džiaugiuosi, kad laisvieji lietuviai turi pasaulinės apimties organizaciją — Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Šios pasaulinės organizacijos naudai išrinktoji valdyba nusipelnė visų amerikiečių paramos. Mano geriausi linkėjimai priklauso p. J.J. Bachunui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkui, ir ki-

tiem nariam: p. M. Lenkauskienai, p. St. Barzdukiui, dr. H. Brazaičiui, p. A. Rinkūnui, dr. A. Klimui, dr. A. Butkui, dr. V. Majauskui ir p. A. Gailiūsiui.

Lietuvių kilmės amerikiečiai yra vieni iš geriausiai organizuotų grupių mūsų valstybėje. Man pažįstama yra veikla Amerikos Lietuvių Bendruomenės, Amerikos Lietuvių Tarybos, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Amerikos Lietuvių Bendro Šalpos Fondo ir kitų organizacijų, kurių dabartinius vadus asmeniškai esu sutikęs ir kalbėjęs: p. Bronius Nainys, p. Eugenijus

Bartkus, dr. Juozas K. Valiūnas, p. Vaclovas Sidzikauskas, kun. Vaclovas Martinkus.

Man buvo malonu matyti, kaip mano draugas Californijoje p. Leonardas Valiukas organizuoja Americans for Congressional Action to Free the Baltic States. Ir aš esu narys šios mūsų valstybėje išplitusios organizacijos. Man buvo miela matyti, kaip J. V. Kongresas priėmė Con. Res. 416, kuri reikalauja laisvės Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Aš tvirtai tikiu, kad šis tikslas bus pagaliau sėkmingai pasiektas.

Amerikos lietuviai visoje Amerikoje yra žinomi kaip religingi, darbštūs ir lojalūs amerikiečiai. Jų indėlis šios valstybės didybei yra reikšmingas.

Visi mes norime, kad Jungtinės Valstybės išliktų didžiausia pasaulio valstybė, ir tikime, kad Lietuva taip pat gali atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Aš tikiuosi, kad jūs pabaluosite už mane lapkričio rinkimuose ir veikla tam tikslui galės būti tęsiama. Su Dievo ir jūsų pagalba mes laimėsime savąją kovą už Amerikos didybę ir jūsų kovą už Lietuvos laisvę.

Anketos renka prezidentą Amerikai

Anketos vartojamos propagandai. Vieni jom tiki, kiti, kuriems jos nepalankios, netiki, ir tie organizuoja savas anketas. Respublikonų anketa skelbia, kad New Yorko miestas pasisako už Nixoną 39 proc., už Humphrey 37, už Wallace 12. Demokratų anketos daviniai — už Humphrey 41, Nixoną 38, Wallace 8. Tuo tarpu laikraštis Daily News skelbia — už Nixoną 46 proc., už Humphrey 42, už Wallace 8.

Texas respublikonų surengta anketa Nixono naudai duoda 40 proc., Humphrey 35, Wallace 25.

Žemės ūkio gyventojai, kaip skelbia Philadelphiaus žemės ūkio laikraštis, už Nixoną 52 proc., už Wallace 32, už Humphrey 16 Rytuose — Nixonas 70, Humphrey 18, Wallace 12; vidurinėje Amerikoje — Nixonas 61, Humphrey 17, Wallace 22; vakaruose — Nixonas 72, Humphrey 13, Wallace 15, pietuose — Wallace 58, Nixonas 28, Humphrey 14.

Jei nė vienas negautų daugumos...

Šiomet daugiau sušnekta, kad prezidentiniai kandidatai gali negauti daugumos nė vienas. Kas tada?

Dviejų partijų sistemoje mažiau yra pavojaus, kad daugumos negautų vienos ar antros kandidatas. Bet šiomet daugiau sušnekta ir apie dviejų partijų sistemos pakeitimą trim partijom. J. Alsop (Herald Tribune, leidžiamoje Paryžiuje) tvirtino, kad trijų partijų sistema gali išsilaikyti. Centrą jungtų apie save Nixonas, kairę Humphrey, dešinę Wallace. Daugiau pagrindo šiomet ir kalbom, kad balsus teks dalytis ne dviem, bet trim. Kas bus tada, jei nė vienas kandidatas negaus daugumos?

Daugiau šviesos duoda tuo klausimu U. S. News and W. Report (spalio 7) informacija, surinkta iš ekspertų. Tą informaciją sutraukiame klausimais ir atsakymais.

★

Kas renkami lapkričio 5? Balsuojanti tauta renka ne tiesiog prezidentą, bet prezidentinius elektorius kiekvienoje valstijoje. Elektorių bus išrinkta 538 — tiek, kiek yra narių Kongrese. Kiekviena valstija išrenka tiek elektorių, kiek ji turi senatorių ir kongresmanų. Kiekviena valstija, didelė ar maža, turi po du senatorius ir dar po vieną kongresmaną nuo kiekvienų 400,000 gyventojų. Turinti mažiau kaip 400,000, turi vieną kongresmaną, taigi mažiausia valstija turės tris elektorius.

Kas yra tie elektoriai? Elektoriais negali būti nei senatoriai nei kongresmanai. Juos paprastai nominuoja ar valstijos konvencija, ar partijos komitetas, ar pirminiai rinkimai. Taip pat elektoriai gali būti nominuojami petijiom. Taip šiomet nominuojamas ir prezidentus Wallace ir jo elektoriai.

Kokios elektorių galios? Elektoriai, kurie lapkričio 5 laimės rinkimus, turi susirinkti per 6 savaites (šiomet gruodžio 16) savo valstijoje ir paduoti balsą už prezidentą bei viceprezidentą (tai vadinami elektorių

kolegijos balsavimai — electoral vote). Konstitucija nereikalauja, kad valstijos elektorių balsavimas būtų laikomas vienu balsu. Tačiau tokia praktika yra savaime išsigalėjusi. Išsigalėjusi papročio keliu, ne įstatymo, o 17 valstijų netgi ir įstatymais įpareigoja elektorius remti daugumos priimtą kandidatą: Alaska, California, Colorado, Connecticut, Florida, Hawaii, Idaho, Maryland, Massachusetts, Nevada, New Mexico, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Tennessee, Virginia, o taip pat D.C. Trys valstijos numato net baumes, sulaužiusiems įpareigojimą.

Buvo atsitikimų, kad kai kurie elektoriai atsisakė remti daugumos išrinktą kandidatą: 1948 12 demokratų atsisakė remti Trumaną; 1960 Oklahomos vienas elektorius respublikonas atsisakė remti Nixoną. Bet tai išimtys.

Kas daroma, jei nė vienas kandidatas negauna elektorių daugumos (šiuo tarpu 270 elektorių)? — U. S. News... žurnalas nurodo šias galimybes:

Arba elektoriai gruodžio 16 parodo, kad nė vienas negauna daugumos, ir tada klausimas eina į Kongresą.

Arba elektoriai, skirti vienos partijos kandidatam remti, gali perduoti balsus už kitos partijos kandidatą ir tokiu būdu sudaryti reikiamą daugumą. (Čia Wallace šalininkai ir spekuliuoja, kad savo elektorių balsais už tam tikras kompensacijas jie galės prisidėti ar prie Nixono ar prie Humphrey ir nulemti jų kandidatūras).

Arba elektoriai, kaip "laisvi agentai", gali savo balsus atiduoti visai ne už trijų partijų nominuotus kandidatus, bet ką kitą pasirinkti, pvz. Mc Carthy, Kennedy. Jei klausimas neišspręstas elektorių kolegijoje, jis turi ateiti tada į Kongresą, į Atstovų Rūmus.

Kaip balsuoja Atstovų Rūmai? — Naujai rinktieji Atstovų Rūmai renka prezidentą iš daugiausia balsų tautos rinkimuose gavusių kandidatų (ne daugiau kaip trijų). Kiekviena valstija turi vieną balsą — Alaska turi tokį pat balsą, kaip ir New Yorkas, nors jis turi 41 kongresmaną. Už ką pasisakys 26 valstijos, tas ir bus prezidentas, nors tautos rinkimuose jis būtų gavęs mažiau balsų.

Valstijos balsas priklausys nuo abiejų partijų susitarimo arba nuo tos partijos, kuri sudaro daugumą. Šiuo metu demokratams daugumą turi 29 valstijose, respublikonai 18. Jei valstijose būtų po lygiai atstovų ir jū nesutaria dėl kandidato, tai jų balsas žūva.

Kaip renkamas viceprezidentas? — Viceprezidentą renka senatas daugumos balsais — gavęs 51 bus viceprezidentas.

Kokios praktiškos išvados šiem rinkimams? — Dar nežinia, kokios balsuotojų nuotikos susidarys per likusias porą savaites. Nežinia taip pat, ar mėginimas Vietnamo paliaubom gelbėti Humphrey padėti, nepasieks priešingų rezultatų — ar nebus balsuotojų suplastas, kaip įrodymas, jog vyriausybė (taigi ir Humphrey) beprasmiškai pradžudė 125,000 Amerikos vyrų.

Antra išvada — mažai pagrindo turi Wallace šalininkų tikėjimas, kad jiems pavyks laimėti eilės valstijų elektoratus ir tokiu būdu nulemti Nixono ar Humphrey likimą. O tikėjimui, kad jie galėtų paveikti Atstovų Rūmų sprendimą, nėra jokio pagrindo.

Jungtinių Valstybių prezidentai ir Lietuva

Prieš savaitę gavau paskaityti amerikiečio William M. David, Jr. disertaciją: "Amerikos politikos Baltijos kraštų atžvilgiu vystymasis. 1917-22." Tai 450 mašinėlė rašytų psl. teksto ir 14 psl. bibliografijos veikalas. Autorius, dabar kolegijos profesorius, 1962 m. už ją gavo Columbijos un-te filosofijos daktaro laipsnį.

WILSONAS — ATKAKLUS PRIEŠAS

Iš šios disertacijos, kuri labai stipriai dokumentuota, patiriame, kad prez. Wilsonas stovėjo, kaip akmenis uola, prieš Lietuvos nepriklausomybę. Iš visų Vakarų sąjungininkų jis buvo atkakliausias Baltijos valstybių nepriklausomybės priešas. Jis buvo gudų ir lenkų įtakojė. Iš disertacijos paaiški ir lietuvių nepaprastą atkaklumą, Amerikos Lietuvių Tarybos žygiai, kurie, deja, daugumas atsimušė į užsipyrušį Wilsoną.

Prof. David rašyti šią disertaciją paskatino mintis: kodėl prez. Wilsonas, paskelbęs tautų apsisprendimo deklaraciją, jos netaikė Baltijos tautoms; jei deklaracijai apeiti jis griežėsi nedidelios Rusijos idėjos, tai kodėl jis pripažino Lenkijos ir Suomijos nepriklausomybę ir net buvo beprapažįstas Armeniją nepriklausomą?

Disertacija labai įdomi. Apie ją teks išsitariti, gal netrukus, atskirai, o dabar tik noriu pareikšti, kad lietuviai džiaugdamiesi Wilsono tautų apsisprendimo "principais", turi realiai atsiminti, kad tie principai Lietuvai, Latvijai ir Estijai nebuvo taikomi ir kas jų taikyti nenorėjo.

ROOSEVELTAS PRITARIA OKUPACIJAI

Lietuvos nepriklausomybę pripažino prez. Hardingas, respublikonas. Jis ir sekantieji respublikonai prezidentai Coolidge ir Hooveris griežtai atsakė pripažinti nepriklausomą Sovietų Sąjungą. Tai padarė Rooseveltas. Su Rooseveltu ir prasidėjo Lietuvos nelaimės, kai jo pripažinta Sovietų Rusija išaugo į raudonąją imperiją ir susidėjo su Hitleriu. Kai, Sta-

Kam reikalingas Humphrey?—klausia kongresm. Ashbrook

Jonas Jasys, New London, Connecticut

linui su Hitleriu susitarus, Lietuva buvo okupuota, Rooseveltas tam nepritarė ir guodė Amerikos lietuvius, kad Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai pažeista. Jo valstybės departamentas protestavo prieš okupaciją. Bet, kai Stalino-Hitlerio brolybė virto kruvinu karu, Rooseveltas stėjo už Staliną, ir Lietuva buvo slapta itiduota Sovietams.

A. a. dr. Albertas Tarulis, dirbęs kongreso bibliotekoje, Washington, D.C., 1960 m. spalio 8 d. paskelbė "Drauge" straipsnį "Roosevelto kelias į Rusiją", kuriame jis citavo to pat vardą ("Roosevelt's Road to Russia") George N. Crocker parašyta knyga. Jos 209-210 psl. yra toks Roosevelto 1943 m. birželio 17 d. pareiškimas besilankančiam Washingtono Čekoslovakijos prezidentui Benešui: "Praneškite Stalinui, jog jis gali pasilaikyti Baltijos kraštus, bet apie tai neprivalo būti nieko paskelbta". Faktas labai skaudus, bet, žinant, kad Jaltoje buvo slapta tartasi dėl Baltijos respublikų atidavimo Sovietams, jis yra natūralus.

Išidėmetinas dar vienas tos pat knygos 8 psl. teigimas: Rooseveltas "ne tik sukūrė Sovietų Sąjungos galybę ir paverė tai pačiu svarbiausiu reikalu — jį fanatiškai stengėsi sudaryti Europoje ir Azijoje tokią būklę, kur neliktų Sovietų kaimynystėje jokios jėgos, galinčios pasipriešinti jų užmačioms." Tai gi jis rėmė Sovietų satelitų tinklą, už kurį prez. de Gaulle ryšium su dabartine Čekoslovakijos okupacija pakaltino Ameriką už išdavimą Sovietams daugelio Europos valstyvių. Lietuva buvo išduotųjų tarpe.

TRUMANAS DAR UŽTVERIA

Trumanas yra atlikęs gerų darbų komunizmui sulaukyti: Atlanto Paktas, pagalba Graikijai — svarbiausi. Tačiau užleidimas komunistams Kinijos, surišimas generolui McArthur rankų Korejoje, neleidžiant bombarduoti Mandžūrijoje susitelku-

sios prieš aviaciją, yra klaidos, kurias šiandien reikia išpirkti Vietname.

Tęsdamas Roosevelto politiką, Trumanas Potsdame pritarė, kad Rytprūsiai būtų atiduoti Sovietams, ir tuo padėjo visai įgrūsti Lietuvą į Sovietų imperijos žemyną bei užtvėrti ją, kaip salą, Sovietų žemyno jūroje.

Prezidentas Kennedy kritiko Maskvos auklėtinio rankos. Jo atminimas perdaug gyvas, todėl čia jo neliečiame ir einame prie sekančio:

JOHNSONO STABDŽIAI

Jeigu Eisenhowerio-Nixono valdžios metu buvo įvykdyti Kersteno tyrinėjimai, įvesta Pavergtųjų tautų savaitė, išva-

duota demokratų valdžios Sovietams pavestoji Austrijos dalis, sutarkytas Triesto reikalas, padėta nuversti Gvatemalos raudonuosius valdovus, oro pajėgomis įsikišti į raudonųjų užmačias Libanone, jeigu valstybės sekretorius a.a. John F. Dulles buvo laikomas komunizmo priešiu Nr. 1, tai po to sekančios demokratų laikotarpis reišėsi tiltų su Sovietais statymo politika, karštosios telefono linijos įsivedimu ir ieškojimu nepaprastos bičiulystės. (Ją pradėjo Eisenhoweris viršūnių konferencijoje Ženevoje 1955. R.) Tokiose sąlygose Johnsono — Humphrey valdžia užblokavo Senato ir Atstovų Rūmų priimtą rezoliuciją, reikalaujančią iškelti Lietuvos, Estijos ir Latvijos reikalą Jungtinėse Tautose. Į mūsų tuo reikalu lai-

kus, adresuotus prez. Johnsonui, atsakinėja valstybės d-t valdininkai atspausdintu trafaretu — "The Baltic States" — kuriame apie rezoliuciją nėra nė vieno žodžio. Ir kaipgi apie ją užsimins, jei valstybės d-tas darė visus galimus žygius sukludyti net ir jos svarstydamą Senate (1966 m. spalio 22 d. New Yorko "Daily News", L. Valiuko str. 1967 m. vasario 10 d. "Drauge" ir "Darbininko" 1966 m. spalio mėn. informacija).

Kai Eisenhowerio Pavergtųjų tautų savaitės proklamacijos rasdavai išvardintus visas Sovietų pavergtas tautas, tai Johnsono vyriausybė tą proklamaciją taip nusūsinė, kad iš jos turinio nežinau nė kur tos pavergtos tautos yra, nė kas jų pavergėjas, nes joje tik trumpai pareiškama, kad pagrindinės žmogaus teisės yra apribotos (nukelta į 4 psl.)

Los Angeles spalio 12 buvo surengtas literatūros vakaras, kur savo kūrybą skaitė: Antanas Gustaitis (k.), Bernardas Brazdžionis (viduryje viršuje), Stasys Santvaras (v.), Pulgis Andriusis (d.). Nuotr. L. Kanto

Niekad jis nebuvo toks nepatenkintas, kaip Limoj

J. Paleckis parašė straipsnį Tiesai (spalio 6) apie pastarąją tarpparlamentinės sąjungos konferenciją, iš kurio nesunku spręsti, kad niekad jis nebuvo toks nepatenkintas susitikimu su daugelio kitų kraštų parlamentarais, kaip ši kartą. Šią konferenciją pavadino "reakcionierių veidmainingumo spektakliu".

Nors pasakoje Paleckis bandė sudaryti išpuodį, kad jis ir visos sovietinių bei satelitinių "parlamentarų" būrys buvęs naršus, jie prikaltė visokių priekaištų "imperialistams", bet neiškentė nepasiskundęs ir nešėmėmis. Pavyzdžiui: "NATO šalių delegatai panaudojo Čekoslovakijos įvykius konferencijai paversti antikomunizmo rupu": "Koktu buvo klausyti veidmainiškių amerikiečių kongresmenų ir jų pakalikų kalbų" (Bet nepasipasakojo, ką jam pačiam atst. Derwinskis sakė...); "Teko pažymėti, kad Pietų Vietnamo grupės naujas priėmimas gali būti laikomas JAV agresijos Vietname netiesioginis pateisinimas, nors dauguma tą agresiją smerkė".

Jau vien iš tų posakių Tiesos skaitytojams turi būti aišku, kad sovietiniams "parlamentarams" Limoje buvo karšta. Dar aiškiau tai matyti iš Paleckio pasakojimo apie rezoliuciją dėl nesikišimo (į kitų valstybių reikalus), nors Paleckis tą pasakojimo dalį ir didžiai suvėlė, stengdamasis neprasitariti, kad čia maskviečiams daugiausia pakenkė kaip tik jų pasielgimas su Čekoslovakija. Sakok:

"Išišuoliavusi konferencijos reakcinė dalis su atviru išūlumu sąmoningai siekia nutraukti

ti santykius su socialistinėmis šalimis. Visu ryškumu tai paaiškėjo, svarstant pataisas prie rezoliucijos nesikišimo klausimu. Rezoliucijos projektas dėl bendrųjų nesikišimo dėsnių buvo paruoštas dar 1967 metais ir patvirtintas š.m. pavasario sesijos Dakare. Bet Prancūzijos delegatas Bomelis, Belgijos de Bakas ir Airijos — Breslinas įnešė "pataisas", neturinčias jokio ryšio su bendrąja rezoliucija, bet aiškiai nukreiptas prieš socialistines šalis".

Kokios tos pataisos ir kaip jos "neturi nieko bendra" su pagrindine rezoliucija, Paleckis, žinoma, nutylėjo, lygiai kaip ir vengė išsitariti, kad tas pataisas palaikė delegatų dauguma. Tik prisipažino, kad "skilimas pasidarė neišvengiamas" ir kad vengras maskviečių, bulgarų, lenkų ir mongolų vardu ėmė gasyti "Sugrįžus į savo šalis, apsvairstyti klausimą dėl tolimesnių jų parlamentinių grupių santykių tarpparlamentinės sąjungos atžvilgiu".

Konferencija, matyt, neišsigando, nes Paleckis tik pasisakė, kad minėtieji delegatai nebenuėję į baigiamąjį konferencijos posėdį... Bet rumunai nuėjo, tik, maskviečių paguodai, susilaikę nuo balsavimo... (Čekų -slovakų konferencijoje iš viso nebuvo dėl pas juos atvažiuosiu "parlamentarų" su tankais...).

"Tie įvykiai 56-toje konferencijoje liudija apie pagilėjimą jau anksčiau brendusios krizės, kuri gresia Tarpparlamentinei sąjungai visiškai netekti autoritetą, pavirsti į bereikšmę tarptautiniu atžvilgiu organizaciją", —

taip melancholiškai baigė Paleckis savo pasipasakojimą apie pasivažinėjimą į Limo, kuris gali būti buvęs jau paskutinis... Tad iš anksto pašnekoje apie Tarpparlamentinę sąjungą, kaip ta lapė apie nepasiekiamas vynuoges... (Elta)

Jūratė ir Česlovas Norvaišos, iš Kauno, laimėjo pirmą prizą Anglijų anglų stiliaus klasikinių šokių šokėjų konkurse. Apie šią neabejotinai dailią ir gabią šokėjų porą nebe pirmą kartą rašoma su pasididžiavimu, nes jie jau yra laimėję ne vieną tarptautinį prizą konkursuose, kur dalyvavo Vokietijos ir kitų Vakarų Europos kraštų vadinamųjų saloninių šokių šokėjai.

Norvaišos šokių konkursuose dalyvauja kaip neprofesionalai: jų tikroji specialybė ir profesija — gydytojai. Bet pastaruoju metu atrodo, kad jie tą savo profesiją bene bus metę ar bent besiręgia mesti. Jiedu jau apie du mėnesiai, anot Tiesos, "tobulinasi Londone", ir tobulinasi ne medicinos, o šokimo moksle. (E)

— Vilniškė Tiesa (rugsėjo 20) prisitarė, kad "1973 metais senasis Vilnius pažymės 650 metų jubiliejų". Čia pat pažymėjo, kad "pastaruoju metu mūsų mokslininkai rimtai abejoja, ar 1323 metai yra tikrieji Vilniaus įkūrimo metai". (Toks rezervas istorikų yra padarytas jau ne vien "pastaruoju metu"). Bet, atrodo, linkstamei jubiliejų, kad ir abejotina, vistiek švęsti ir ta proga prisiversti miestą atitinkamai pagražinti. (E)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galdėmai patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galmos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (2112) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietos lietuviai suena pasikalbėti, pasivaistinti. Pravažiuojantieji ar atvykusieji į Waterbury, susioję čia sutiks saviškį. Įvairiausi vietiniai ir importuoti gerimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Dėkno moštis, dabar vadinama "Kee-Leer Rub". Lezutes: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Koyal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant sūntimus ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stalybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statyba atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investavimas. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įstikinksite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadienis nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiūdomos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidotuviams ir kitom programoms ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTIMAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo gražintais ir nei vienas nezuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniais daiktų — geriausių siuntinių ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplanakykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi trumpalaikių paskolų, nekifinojamo turto, ir akcijų biržos srityse. Visos autorizuotos LITO akcijos yra išparduotos. Vadovybės žiniomis tai pirmoji lietuvių suorganizuota bendrovė, kuri akcijas išplatino jas užregistruodama Securities Exchange Komisijoje. — Susipažinimui su bendrovės veikla kviečiame prisijusti savo adresą, pasinaudojant žemiau atspausdintu blanku.

LITAS Investing Co., Inc.
86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y.

Mielas Pirmininke,

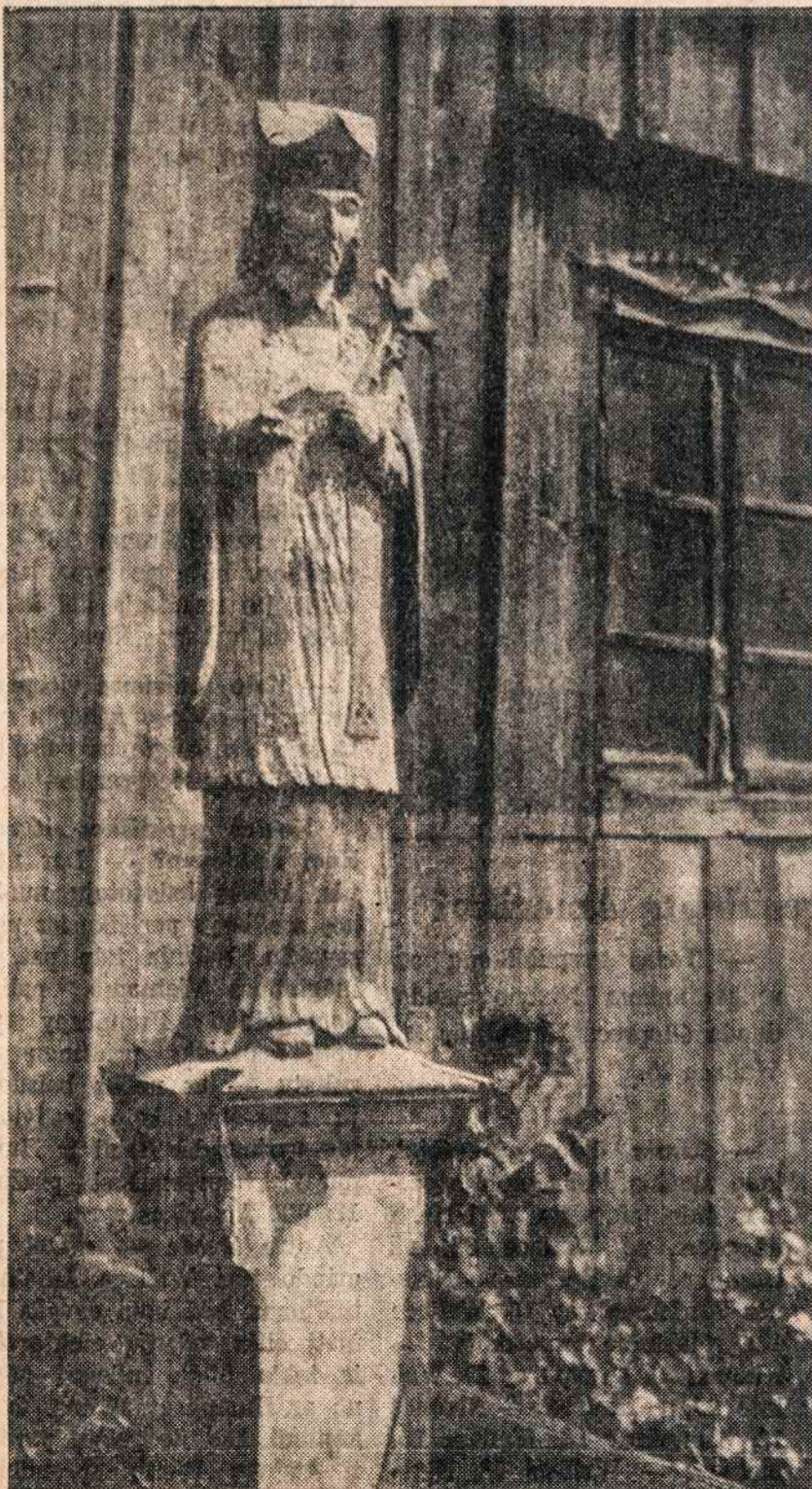
Susipažinimui su LITO veikla prašau prisijusti 1968 m. pirmo pusmečio veiklos apyskaitą.

Vardas ir pavardė

Adresas

Zip Code

DAR.

Sv. Jonas Nepamūkas Tauragnų valsčiuje, Utenos apskr.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCIS FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kristaus Valdovo šventė

Kristaus Valdovo šventė katalikų Bažnyčios liturgijoje yra visai jauna, palyginus su kitomis šventėmis. Jai vos 40 su viršum metų. Paskelbta popiežiaus Pijaus XI tarp pirmojo ir antrojo pasaulinių karų. Pagrindas tokiai šventei buvo trejopas.

Pijus XI visų pirma norėjo priminti, kad šio pasaulio valdovų ir visų jų valdinių tėra vienas tikrasis Valdovas arba Karalius — tai Kristus. "Viešpats sėdi kaip Karalius per amžius. Jis viešpataus nuo jūros iki jūros, nuo upės iki žemės rutulio pakraščiu. Visi žemės karaliai garbins Jį, visos tautos jam tarnaus" skaitome dar Senajame Įstatyme.

Ta pagalba ir tarnavimas pasiremia Kūrėjo ir kūrinio santykiu. Kūrinys priklauso nuo Kūrėjo visa savo būtimi, ir dėl to ar žmogus būtų valdinyr ar valdovas — abu jie lygūs prieš visų žmonių valdovą. Abiem yra pareiga savo Kūrėjui nusilenkti, bet žemės valdovai dažnai savo valdinius net prievartauti lenkia, kad dieviškoji pagalba būtų jiems atiduota.

Pirmajam pasauliniam karui pasibaigus, nepaisant gražių ir skambių demokratinių principų, gausiai atsirado tų žemės valdovų, kurie ėmė savintis teisę valdyti ir žmonių sielas. Tai buvo įvairaus pobūdžio dideli ir maži diktatoriai, siekę žmonėms primesti ne tik savo valdžią, bet ir savo pasaulėžiūrą — nacinę arba socialistinę.

Antrame pasauliniame kare nemažai tų valdovų diktatorių neteko savo sostų ir galvų, bet jų dar pasiliko. Patys ryškiausiai tebesėdi Kremliuje. Bolševizmas yra apverstas viršum kojom tikėjimas, kuris siekia kiekvienam kalte įkalti iki gyvų smegenų, kad Dievo nėra, o tėra visagalė komunistų partija.

Pravartu prisiminti, kad taisi nusigręžimas nuo visatos Valdovo atėjo į Rusiją iš vakarų Europos, ilgus amžius valdžiusios pasauli. Pijus XI, skelbdamas Kristaus Valdovo šventę, savo enciklikoje pastebėjo: "Vakarų Europa ateizmą pagimdė ir išugdė, Rusija jį pasisavino. Jinai tik vieną dalyką pridėjo: iš ateizmo padarė šėtonizmą". Ir tai atsitiko dėl to, kad "žmogus valdovas padorė užimti Dievo vietą".

Tad antras akstinas Kristaus Valdovo šventei skelbti buvo tas, kad norėta pabrėžti, jog Dievo Valdovo vietos nei viešame gyvenime nei žmonių širdyse niekas kitas negali užimti. "Jis yra pirm visų ir visi Juo laikosi", rašė šv. Povilas.

Katalikiškoji akcija, kurią stipriai pabrėžė ir didžiai ją rūpinosi Pijus XI, yra taip pat siejama su Kristaus Valdovo švente. Tos šventės mišiose prašome Dievą, kad Jisai savo "Šunuje, visatos Karaliuje, teiktųsi visa atnaujinti". Katalikiškai akcijai yra skirta rūpintis, kad to atnaujinimo, gyvosios krikščioniškos dvasios, būtų įnešta į visuomeninius žmonių santykius. Dėl to Kristaus Valdovo šventė nėra tiksliai grynai bažnytinė, o taip pat ir visuomeninė.

Lietuvoje prieš paskutinį karą Kristaus Valdovo šventėje po bažnytinių pamaldų visada būdavo dar didesni ar mažesni susirinkimai ir minėjimai. Juose aiškintasi katalikiškosios akcijos siekimai ir tai, kiek Dievo įstatymai turi būti pagerbti ir suderinti su valstybės įstatymais, o svarbiausia, kiek patys katalikai turi atsinaujinti Kristuje.

Šiame krašte tu viešų susirinkimų Kristaus Valdovo garbei mažiau daroma. Lietuviai šiuo atžvilgiu kitus aplenkia, ir tuo reikia tik pasidžiaugti.

(Santrauka iš autoriaus ilgesnio straipsnio)

Kalbėdami apie Lietuvos laisvės atkūrimą, mes ne tiek rūpinamės vilties sąvokos aiškumu, kiek tos vilties realumu — ar Lietuva bus laisva.

Nereikia būti mokslininku, kad galėtum suprasti, jog dabar Lietuva savo jėgomis negali atgauti laisvės. Kad ji tą laisvę atgautų, turi būti pakeistas jėgų balansas — Sovietų Sąjunga turi būti arba visai sugniuždyta, arba jai turi gero kairai aplaužyti ragus.

Bet ir viso pasaulio likimas priklauso nuo Sovietų Sąjungos sutramdymo. Sovietų tikslas, — kaip jų politikai skelbia, — yra užvaldyti visą pasaulį ir visur įvesti tą pačią vergijos sistemą.

Sovietų pasiryžimas yra jų stiprybė. Laisvasis pasaulis, kuriam vadovauja Amerika, vis dar tiki, kad laisvės ir vergijos priešingumai gali būti išlyginti. Šiame neryžtingume ir glūdi laisvojo pasaulio silpnybė.

Jei visas pasaulis bus laisvas, tai ir Lietuva bus laisva.

Jei pasaulį Sovietai pavergs, žinoma, bus ir Lietuva pavergta. Jei Lietuva nebūtų daleyte viso pasaulio kovų dėl laisvės, mūsų laisvės siekimai, kaip graikas Pindaras yra pasakęs

prieš pustrėčio tūkstančio metų, — tebutų "negalinčių miegoti žmonių sapnai".

Linkolnas yra pasakęs, kad negalima suderinti vergijos ir laisvės. Nesuderins to ir laisvasis pasaulis. Norėdams išlikti laisvas, jis turės pasiryžti nubar Lietuva savo jėgomis negalėti arba — mirti. Tai negalimas konfliktas, nes laisvės siekimo joks laisvas žmogus niekuomet neatsisakys.

Istorijos logika
Si viltis, kad Lietuvos laisvė bus atstatyta, yra pagrįsta teisingumu ir logika. Deja, istoriškai vyksmas nesilaiko nei teisingumo, nei logikos. Jį veikia daugybė reikšmingų ir įvykių, kurie pakeičia pačius tobuliausias apskaičiavimus. Štai pavyzdys.

Jei Vytautas su savo kariuomene prie Vorsklos būtų atvykęs bent šešiomis valandom anksčiau už totorių kariuomenės branduolį, jei būtų kėlis per Vorsklą, jis būtų lengvai sumušęs totorių kariuomenės avangardą, kuris buvo atvykęs anksčiau už Vytautą. Kitą rytą Vytautas būtų sumušęs ir totorių kariuomenės branduolį, nes jie būtų užklupti netikėtai. Tada Vytautas nuo Vorsklos būtų galėjęs žygiuoti tiesiai į Maskvą, kur jis būtų priimtas su duona ir druska.

JULIUS SMETONA

Deja, taip neįvyko. Vytautas tą lėmimą 1399 metų vasaros vakarą paklausė savo patarėjo Tochtamišos ir nutarė savo daliniam leisti pailsėti iki ryto. O buvo praręs jis kalti geležį, kol karšta... Taip nenumatytas įvykis pakreipė visą istoriją.

Negalime atspėti
Todėl negalime atspėti nė komunizmo ateities. Be to, komunizmas yra naujas, nedavęs pavyzdžių, pagal kuriuos galėtume atspėti ateitį. Tačiau tai nėra kliūtis, kad komunizmas negalėtų išplisti. Komunizmas remiasi universaliu ekonominiu principu. Sovietų Sąjunga moka meistriškai savo reikalams panaudoti smurtą, apgaule, pagiežą, meistriškai moka vesti psichologinį karą. Per 50 metų jie pasiekė stebėtinų laimėjimų.

Nepasitikima Sovietam
Tačiau — viskam ateina galas. Atėjo galas ir sparciam komunizmo plitimui. Klasta ir smurtu užėjusi daugybė valstybių, sulaužiusi beveik visas tarptautines sutartis, pasižadėjimus, Sovietų Sąjunga buvo priversta stabtelėti ir atsikvėpti.

Laisvasis pasaulis ėmė abejoti "taikingo sugyvenimo" nuo-

širdumu, o Jungtinės Amerikos Valstybės ne be pagrindo ėmė įtarti komunistus, kad jie kursto didmiesčio riaušes. Amerikos dešinieji, kurie anksčiau niurodė šį komunistų pavojų, dar labiau sustiprino savo veiklą prieš komunistinę akciją. Tas dešiniųjų žygis susilaukė visuotinio pritarimo. Net prezidentas Johnsonas įspėjo Sovietų Sąjungą, kad įsiveržimas į V. Vokietiją reikštų karą. Kyla tik klausimas, ar ši griežta kalba nėra pavėlinta?

Už geležinės uždangos yra dar kitų pasireiškimų, kurių subtilus vyksmas sveria svarstykles laisvės pusėn.

Tai žydų klausimas!
Be žydų pagalbos nebūtų pasisekusi spalio revoliucija. Be jų aktyvaus dalyvavimo komunizmas Rusijoje nebūtų išgyvenęs nė vienerių metų. Be jų pagalbos komunizmas nebūtų taip greitai ir taip plačiai išplitęs po antrojo pasaulinio karo. Bet kurgi glūdi ta žydiškoji paslaptis?

Visose valstybėse, ypač Europos rytuose, nuo seno žydų bendruomenė sudarė lyg valstybę valstybėje. Lojalumo pirmenybę skirdavo savo bendruomenei ir lyg antroje vietoje palikdavo lojalumas valstybei, kurioje jie gyvendavo. Toks lojalumo pasiskirstymas buvo pastebimas ypač tuose kraštuose, kur žydai buvo niekinami ir persekiojami. Taip buvo Rusijoje prieš pirmąjį karą.

Dėl to jie aktyviai dalyvavo bolševikų revoliucijoje, po revoliucijos užėmė svarbiausias valdžios vietas. Gi po antrojo pasaulinio karo sudarė bolševizmo atramą užimtose valstybėse.

Tačiau ilgai žydų entuziazmas komunizmui ėmė slūgti. Komunistų žiaurumas dabar atsiskleidė prieš pačius žydus. Sovietams nebuvo priimtinas žydų dvigubas lojalumas, nes komunistinė diktatūra reikalauja visiškai paklusnumo sovietiniam režimui.

Atsiradus Izraelio valstybei, Sovietų Sąjungos žydai jai ro-

dė daugiau sentimentų nei pačiai Sov. Sąjungai. Pačių žydų tarpe atsiranda vis daugiau žmonių, kurie puola Sovietų Sąjungą.

Kaip vystysis toliau Sovietų ir žydų santykiai, sunku pasakyti, bet Sovietų Sąjunga tos milžiniškos paramos iš žydų nebegaus.

Genocidas Lietuvoje
Jei Lietuvos okupacija dar užsitęs kokią dešimtį metų, tai maža ten beliks lietuvių. Jaunos žmonės jie veža į Rusiją, o iš ten į Lietuvą gabena tariamų specialistus sugalvoti Lietuvos pramonei kurti. Lietuvių tautos genocidas vyksta sistemingai.

Gaila, kad mes negirdime liksusių Lietuvoje šauksmo: gelbėkite, mus sunaikins! Mes renčiame seimus ir juose per mažai prisimename Lietuvos genocidą. Dėkojame Amerikai, kad jos nusistatymas Lietuvos atžvilgiu nepasikeitė. Reikiame protestą ir dėl Čekoslovakijos įvykių, bet apie lietuvių tautos genocidą neįstengiam pakalbėti.

Tikrumoje turėtume rinkti visą dokumentuotą medžiagą, kaip vykdomas genocidas mūsų tautoje. Medžiagą reiktų skelbti viešai ir visur rekte rekte.

Genocidas yra pagrindinė lietuvių tautos grėsmė.

Jei ne genocidas, mes galėtume laukti ir būti tikri, kad kultūringa lietuvių tauta išliks, kad vieną kartą ji nusimes sveatinųjų jungą.

Bolševikai bando nuslėpti genocidą

Jie siunčia mums mokslininkus, artistas, dainininkus, kuriems skirtas uždavinys — sukurti klaidingą įspūdį, kad Lietuvoje viskas tvarkoje. Kai klausomės jų atsiųstų dainininkų, tuo pačiu užsimirštame apie liūdną tautos padėtį. Užmirštame, kad ten jaunos žmonės visokiais būdais gabena į Rusiją, kad pačioje Lietuvoje yra tamsiausia priespauda. Keisčiausia, kad Kanadoje tokio koncerto proga lietuviai nuo scenos nunešė net ir lietuvišką vėliavą!

(nukelta į 4 psl.)

Jungtinis Finansų komitetas. Iš k. į d. 1-je eilėje Pr. Vainauskas, H. Miklas, prel. J. Balkūnas — pirmininkas, A. Radzivilienė, A. Reventas, A. Ošlapas; II-je eilėje: A. Balsys, V. Banelis, P. Minkūnas, D. Penikas, V. Alksninis.

PETRAS DOMINAS IŠPLAUKĖ
I DIDŽIUOSIUS VANDENIS

J. L.

Petras Dominas — inteligentiškiausias Europos plėšikas

(15)

Teismo prokuroras reikalauja specialios komisijos žmogūdystei išaiškinti. Šiaurės Reino ir Vestfalijos vidaus reikalų ministeris išako tokią komisiją sudaryti iš geriausių specialistų. Jos pirmininku paskiria Dortmundio policijos vyriausiąjį komisarą Liobleina.

Rugsėjo 15 SOKO (Sonderkommission) pradeda darbą. Surinkusi duomenis iš įvairių policijos nuovadų, kurių ribose buvo įvykdyti nusikaltimai, ji mato, jog tai vienos gaujos darbas. Įtariamas kiekvienas Ruro ir Reino srities gyventojas, turįs nusikaltėlišką praeitį.

Didžiausias įtarimas krinta ant Domino. Jis nieko nedirba, bet gyvena poniškai. Dieną vaikštinėja po mišką ir lauką, o vakarop važiuoja į Eseną. Ten sutinka po darbo iš optiko krautuvės išeinančią jauną damą ir važiuoja su ja pasivažinėti. Vakare parveža į namus, kuriuose gyvena advokatė dr. Kreuzer. Tai jos jauniausia duk-

relė Gerlinda. Su jos seserimi Irma Dominas taip pat artimai draugauja. Rugsėjo 18 ir 19 gabena ją į Erlangeną, kur ji studijuoja teisę. Kadangi kelionė ilga, tai abu pernakoja Viureburge svetimomis pavidėmis. Kodėl jie slepiasi?

Įstatymų laužytojai ir saugotojai dirba lygiagrečiai

SOKO užmegza ryšius su Amsterdamo policija, kur gauja yra įvykdyti keletą plėšimų. Nors siena, skirianti Olandiją ir Vokietiją, nėra tokia griežta riba, kokia anksčiau buvo, tačiau asmenys, važinėję iš vienos valstybės į kita, bent paviršutiniškai yra tikrinami.

Vyriausias komisaras Liobleinas tikisi, jog Amsterdamo kolegos galės suteikti naudingą pagalbą, persekiojant žmogūdyčius.

Tuo tarpu, kai dviejų valstybių įstatymų saugotojai audžia tinklą, kuriuo mano sugauti stambiausias už įstatymo ribų esančiuose vandenyse plaukiojančias žuvis, Dominas ir jo

bendrai nieko nežino apie jiem ruošiamus spąstus. Jie uoliai ruošiasi naujam dideliui, tiesiog sensacingam žygiui, kuris turi patenkinti visas jų ambicijas ir svajones.

Nors paskutiniuosius iškylos nebuvo nenusisekusios, tačiau pinigų ramiam, sočiam ir patogiam gyvenimui visiem trūksta. Helmutas Balkis svajoja apie nuosavą namuką ir benzino stotelę. Povilas Cicheckis trokšta išsigyti nedidelę, bet dailią krautuvėlę. Petras Dominas ruošiasi skristi į milijono galimybių kraštą Kanadą ir niekadęs nebegrižti Vokietijon. Kiti brolijos nariai taip pat turi savo slaptus troškumus. Jiem įgyvendinti reikia pinigų.

Dominas su savo artimiausiais padėjėjais planuoja sensacingą žygį, kuris jo vykdytojam duotų bent milijoną marčių (250,000 dolerių).

Apie jį rašys viso Europos žemyno laikraščiai, kalbės radijai. Juo gėrėsis ir visą jo įtampą išgyvens iki šiol gaujos veiksmus tik iš tolo laiminusios Kreuzer damos. Jos yra pakviestos stebėti turtingos Šipperio brangenybių parduotuvės Amsterdamo iškraustymą. Antroje gatvės pusėje yra gera Poto kavinė, iš kurios jos galės aiškiai matyti visą vaidinimą.

Dominas visiem brolijos nariam ir rėmėjams praneša, kad

jo režisuojamo spektaklio uždanga pakils rugsėjo 26 dieną 9 valandą ryto. Tomis iškilėmis bus atžymėtos ir jo iš kalėjimo paleidimo metinės.

Pranešimo negavo vyriausias komisaras Liobleinas. Bet keistu sutapimu vokiečių policijos pareigūnų susitikimą su Olandijos policija jis paskiria tą pačią dieną ir tą pačią valandą Amsterdamo Singelio policijos nuovadoje, kuri yra tik už keleto šimtų metrų nuo Šipperio papuošalų parduotuvės.

Didysis žygis

Pasiruošimus didžiam žygiui brolija pradėjo vykdyti prieš mėnesį. Rugsėjo pradžioje Petras Dominas, Helmutas Balkis, Povilas Cicheckis ir jo sesuo Liucija Balkienė įsirengė stovyklą netoli Amsterdamo. Vyrai įsigijo minkštas, plačias kraštais skrybėles ir šviesius kostiumus, kuriais turėjo pakeisti "iškylos" metu dėvėtus drabužius. Kiekvieną dieną akyiai sekamas eismas Heiligeweges gatvėje.

Prieš keletą dienų Dominas supažindino su ta vieta savo draugę Gerlindą. Rugsėjo 25 jis atsigabeno ją iš Noordvijkio, kur vasaruoja su vienu studentu. Kadangi viskas smulkiai aptarta, vakare jis nebegrižo į stovyklą, bet pernakojo "Lenkijos" viešbuty su dr. Kreuzer dukrele. Advokatė nori, kad žygį stebėtų ir jos vyresnioji

dukra Irma, studijuojanti teisę Erlangene. Ji iškviečia ją telegramą į Eseną.

1964 rugsėjo 26 keletą minučių prieš 9 valandą ryto didžiojoje Amsterdamo gatvėje pasirodė Helmutas Balkis vairuojamas automobilis. Statydamas savo mašiną netoli Šipperio brangenybių krautuvės, pastebėjo, kad užpakaly sustoję sportinis dr. Kreuzer automobilis. Iš jo išlipo advokatė su dukra Irma.

Helmutas nudavė jų nepastebėjęs. Jis pasiėmė portfelį su įrankiais ir nuėjo prie krautuvės, kur jau vaikštinėjo Dominas. Jie abu žingsniavo tai į vieną, tai į kitą galą, lyg nepažįstami. Praeidamas pro Poto kavinę, Helmutas matė joje prie lango patogiai įsitaisiusias advokatę Kreuzer su dukrele Irma ir girkšnojantis kavą.

— Žiūrovai užėmė savo vietas, vaidinimą galima pradėti, — pagalvojo jis.

Lygiai 9 valandą Šipperio brangenybių parduotuvėje pakilo vitrinų užuolaidos. Savininkas išdėliojo prekylangyje papuošalus. Prieš praeciūv akis atsiskleidė viliojančios grožybės — brangiais akmenimis išpuoštos apyrankės, sagtyts, karoliukai, laikrodžiai. Įmonės mokinė ėmė valyti langus. Lyg iš žemės išdygo Povilas Cicheckis. Dominas linkterėjo galva. Tai buvo sutartas ženklas pradėti.

(Bus daugiau)

Prie krioklio Lethworth, N.Y.

Nuotr. V. Mazelio

Neturi dokumentų, taigi neegzistuoja

Rugsėjo 14 Castelnuovo saleziečių koplyčioj, Italijoje, rado laimingą atomazgą intrigi Danutės Puzinaitės drama.

Gimusi Kaune 1935 metais, Danutė buvo jauniausioji Puzinų šeimoje. Galėjo jaustis laiminga: turėjo atsakingas pareigas einantį tėvą, mylinčią motiną, brolių ir dvi sesutes. Tačiau kilęs karas išdraskė jaukų šeimos lizdą. Tėvai buvo suminti, išvežti ir, greičiausiai, sušaudyti; vaikai turėjo gelbėtis vakaruose. Bet kad ir tie vakarai tokie nesaugūs! Septynerių metų Danutė tuoj teko aptraudoti savo brolių, žuvusių Vokietijoje viename oro puolime; po kiek laiko vieną Austrijos stovykloje mirė ir sesutė; apie vyresniąją sesutę, ištekėjusią Lietuvoje, niekad neturėjusi žinių.

Likusi viena pasauly, mažametė Danutė buvo siuntinėjama per vokiečių šeimas. Vos pradėjusi apsiprasti vienoje šeimoje, turėjusi vėl kitos ieškotis, dažnai su skaudžiais pergyvenimais, kaip, antai, anoj N. N. šeimoje, kur šeiminkė buvo ūmai suminta ir išvežta dėl to, kad vyras priklausęs prie SS...

Po karo belaisviai bei tremtiniai su džiaugsmu grįžo į gimtines, į namus. Ir Danutė pristatė Raudonajam Kryžiui, kad gražintų. Bet kur? Grįžti į Lietuvą — tas pat, kaip patekti į rusų, ir raudonųjų nasrus. Mažoji lietuvaitė nusprendė likti, kad ir tremtinė, laisva. Vienas Paryžiaus profesorius ją užta-

Vienos lietuvaitės mergaitės, dėl karo atsidūrusios Vakaruose, istorija

rė — ir prancūzų Raudonasis Kryžius ją išrašė į Prancūzijon grįžtančiųjų sąrašą.

Bet ir čia nesibaigė jos klajonės. „Dešimties metų mergaitė, — pasakoja Danutė, — atsidūriau Prancūzijoje tik su tokiu 'dokumentu': užrašų knygutės lapelis, kur užrašyta: „Danielle Naytė, nr. 937, France“; taigi, pakeistas vardas, pavadėdė tik galūnė, keistas numeris ir svetima šalis.“ Tiek beliko iš Kaune gimusios Danutės Puzinaitės!

Jos įvažiavimas į Prancūziją buvo pripažintas nelegaliu; todėl vėl toje žmonių bei institucijų maišatyje Danielle Naytė buvo siuntinėjama iš vienos vietos į kitą, vis ieškant, ar neatiras, kas ją priimtų. Išbuvo veik ketverius metus Marselyje, paskui Frejuse, Bordo, Loire ir kitur, vis tarp svetimų ir vis su jausmu, kad ne tik namiškiai, bet ir visi tautiečiai iššūdyti, sunaikinti.

Paauglesnė, stengėsi pati viena išieiti iš tos žmonių ir daiktų maišaties ir savarankiškai gyventi. Bet ir čia daug kliūčių, ypač neturint jokio dokumento. Pagaliau Paryžiuje įstengė įsirašyti į vakarinius buhalterijos kursus: dieną dirbo, o vakarais mokėsi — ir tokiu būdu įsigijo diplomą, kurs ateityje bus labai pravartus.

Paryžiuje susipažino su Jean-Noel Bayard, iš Nicos, taip pat našlaičiu, į kurį panoro atremti savo silpną būtybę. Bet ir čia ta pati kliūtis: jam viskas tvarkoj — ir gimimo bei krikšto metrikai, o pas ją — tik tas apglamžytas lapelis, su puškelis pavadėdė ir numeriu! Rašė kelis kartus ir į Kauną, bet jokio atsakymo, kreipėsi į valdžios pareigūnus, bet ir čia nieko. „Mum tu — kaip ir neegzistuoti!“ kartą jai į akis atsakė vienas valdininkų. Tai ką daryti?

Jean-Noel buvo pasiūstas į Alžirą karinei tarnybai. Danutė jį pasekė į Afriką. Ir kai

anas užbaigė savo tarnybą, abu įstengė išgauti Danielei legalų gimimo dokumentą — ir, pagaliau, prieš kažkokį Mohamed Mustafą, susituokė...

Grįžę į Europą, rado darbo Ženevoje, Šveicarijoje, kur ir apsisusto. Bet ir čia gyvenimas dar be tvirtesnės atromos.

„Mažai ką beatsimeru apie Lietuvą ir tėvus, — tęsia savo liūdną gyvenimo istoriją Danutė; — bet manau, kad tėvai buvo katalikai ir kad mane pakrikštijo; tačiau jokia būdu negaliu to įrodyti. Ir neatsimenu, kad Vokietijoje, Austrijoje ar Prancūzijoje kas nors būtų rūpinęsis mano religiniu stoviu bei kalbėjęs apie sakramentus. Aš tačiau visomet tikėjau į Dievą ir vis pasitikėjau, kad Jis manęs visiškai neapleis. Eildavau ir į bažnyčią, bet ir ten jausdavau lyg ne namie, lyg svetima. Ypač liūdniausia, kad negalėdavau eiti prie sakramentų. Ypač po vedybų, jei kur kreipdavausi (kad ir pas kunigus), vieni siūsdavo pas ortodoksus, kiti pas protestantus, kiti net... pas musulmonus. O aš vis jaučiau, kad tik katalikų Bažnyčioje rasiu tą Dievą, kurs mane taip traukia prie savęs.“

Atsitiktinai gavę lietuvių saleziečių adresą, Kūčiom abu atvyko iš Ženevos į Italiją „ne tik praleisti kelias švenčių dienas jaukioje lietuviškoje aplinkoje, bet ir prašyti Kūdikių Jėzų didžiausios Kalėdų malonės — sutvarkyti nelemtą religinę padėtį.“

Torino kurijai autorizavus, Danutė Puzinaitė saleziečių lietuvių įstaigos koplytėlėje pakrikštijta (sąlygiškai) Teresėlės vardu, galėjo teisėtai į katalikų Bažnyčią, pirmą kartą prisirišanti prie eucharistinio stalo ir, šį kartą jau ne prieš kokį Mustafą, susikeisti su Jean-Noel vestuviniams žiedais ir atnaujinti ištikimybės pažadus.

„Dabar yra prasmės gyventi!“ su džiaugsmo ašarom sako ponija Danutė Teresė Bayardienė. „Radau namus, radau laimę! Ir pats Dievas, rodos, taip artii!“

Pranas Gavėnas

Elvyra Ošlapienė, nauja Brooklyno Maironio mokyklos mokytoja, pamokos metu.

DU DIDESNIEJI ŠIO RUDENS ĮVYKIAI CHICAGOJE

(REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS)

Šio mėnesio 26-27 d.d. Chicagoje Katalikų Federacija šaukia savo kongresą, o Padėkos savaitgalyje per kelias dienas vyks pirmasis JAV ir Kanados lietuvių teatro festivalis, dalyvaujant šešioms dramoms sambiurams iš įvairių JAV ir Kanados miestų. Jei 4,000 suplauks į šį festivalį, bus padėti ir finansiniai ir moraliniai pagrindai ateities festivaliams, kurie pastoviai vykty kas keletą metų. Tokius teatro festivalius pastoviai ruošia išeivijos latviai, į juos įtraukdami ir lietuvių autorių veikalus (A. Kairio „Diagnozę“).

Kadangi Katalikų Federacijos kongresas jau čia pat, įdomu mesti vieną kitą žvilgsnį į šią organizaciją. Ji nėra atskira katalikų organizacija, bet iš organizacijų atstovų sudaryta federatyvinė sąjunga koordinuoti, stiprinti veiklą, derinti įvairias pastangas, duoti katalikų veiklai kryptį, jungtinėmis jėgomis siekti didesnių tikslų, negu gali siekti paskira katalikų organizacija.

Šiais Bažnyčios atsinaujinimo laikais, kai į liturgiją sugrąžinta tautinė kalba ir pasauliečių balsas Bažnyčios vadams darosi vis reikšmingesnis, mū-

tikano II suvažiavimo nurodymus ir vėliau paskelbtas Bažnyčios direktivas tvarkyti religinį lietuvių gyvenimą išeivijoje, skatinti religinę veiklą, nurodyti kliūtis tautinėms apraišioms religinėje srityje ir priemonės joms pašalinti. Skatinti dialogą tarp dvasininkų ir pasauliečių katalikų, kad visų būtų vienas tikslas — atnaujinti religinį gyvenimą ir sąmoningai imtis atsakomybės už Evangelijos skelbimą ir įgyvendinimą katalikų gyvenime.

3. Sudaryti Pasaulio lietuvių katalikų organizacijų ir bendrai katalikų federatyvinį centrą, kuris pagelbėtų visiems katalikams ir kat. organizacijoms įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose stiprinti katalikišką veiklą ir apjungti visus katalikiškus religinius ir tautiniam tikslams. Pasaulio liet. kat. centras bus sudarytas iš įvairiuose kraštuose gyvenančių liet. katalikų atstovų, bet bent pradžioje centras turėtų būti stipriausiai organizuotam krašte — JAV-ėse. To bus siekiama šiame kongrese.

Sio Katalikų Federacijos kongreso trys pagrindiniai tikslai yra: Nusistatyti dviems metams veiklos gaires ir išrinkti naują valdybą.

2. Kunigų Vienybės ir Katalikų Federacijos ribose suorganizuoti religinį centrą, kuris per Federaciją ir Vienybę padėtų katalikų organizacijoms pateikti medžiagos pagal naujausius Va-

pareiškdamas, kad visa tai „fit very nicely into a more secure and stable Russia“.

Kongresmanas Ashbrook, susijaudinęs sušunka Humphrey adresu: „Who needs him? Certainly not the American people. Certainly not the people of these enslaved Baltic States and Eastern European States (‘‘Congr. Record’’ š. m. rugs. 10 d., p. E7804). Chicago Tribune š. m. rugsėjo 10 d. labai ilgai vedamajame, plačiai cituodamas jo 1945 m. pareiškimą, Humphrey pasmerkia ir išvadina minkštagalviu.

Vardan tiesos reikia pasakyti, kad senasis Humphrey, būdamas senatorium ir svajodamas apie prezidentavimą, yra padaręs kongrese ir teigiamų Lietuvos atžvilgiu pareiškimų, bet jie nublunka prieš tą, kuris buvo padarytas 1945 m., kai Lietuva skendo kraujuose ir aimanose ir, kai buvo reikalinga užtariančio žodžio, o net pastūmimo į bolševikų glėbį.

Humphrey prieš keletą dienų pasiskelbė, kad būdamas prezidentu, sieksiu nuolatinių, bent vieną kartą metuose, su Sovietų Sąjunga Amerikos prezidento pasitarimų. Tai rodo, kad jo 1945 m. rooseveltinės idėjos jame gyvos ir, kad jis norėtų, kad pasaulio reikalai būtų tvarkomi tik jo ir Sovietų budeliu.

Tad iš tikro — kam toks Humphrey reikalingas? — Tik ne Amerikai, tik ne Lietuvai!

VI. Rmjs

Kiniečių patarlis ir priešodžiai

Kai kalnuose nėra tigro, ir šunbeždžionė — žverčių karalius!

Jei nėra proto, tai akys — tartum skylės sienoje.

Jeigu rytą pasodinai medį, negalvok, kad vidudienį jis duos šešėlį.

Šuo, visą gyvenimą pratupėjęs su grandine, medžioklei netinka.

Ugnies į popierių nesuvynios.

Kol stovi tiesiai, nebijok, kad šešėlis krinta įstrižai.

Kaip bebūtų aukštas kalnas — saulės neužstos.

Iš tūkstančio išminčiaus sprendimų vienas neišvengiamai bus klaidingas. Iš tūkstančio kvailio sprendimų vienas neišvengiamai bus teisingas.

Lietuvių tautos laisvės atkūrimo viltys

(atkelta iš 3 psl.)

O kaip „bendravinimas“ su kraštu? Jį tvarko tik Insturto įstaiga, tai Sovietai viską kontroliuoja ir nė vieno nepaleidžia iš akių. Viskas sekama, indoktrinuoja moderniausiais būdais. Atvykusios ekskursijos nepaleidžiamos be tokių „angelų sargų“. Kodėl tie, kurie lanko Vilnių, nepaklausia apie lietuvių tautos genocidą? Tiesa, tam reikia drąsos.

Gal atsirada kada koks drąsuolis, kuriam pasiseks pasiekti Kazakstaną ir kitas ištremtų lietuvių gyvenamas sritis. Ir jiem reikia pasakyti: nenustokite vilties grįžti į Lietuvą!

RUGSĖJO MĖN. AIDAI

Straipsniai: Rapolas Krasauskas Istorikas Zenonas Ivinskis; dr. P. Rėklaitis — Lietuvoje gyventojų tipai XVI grafikoje; Antanas Paškus — John Dewy — „progresyvos mokyklos“ filosofas.

Iš grožinės literatūros: Petras Pilka — Iliuzija (eil.); Viktorija Skrupskelytė — Al. Barono kūryba; Pr. D. Girdžius — Dies illa.

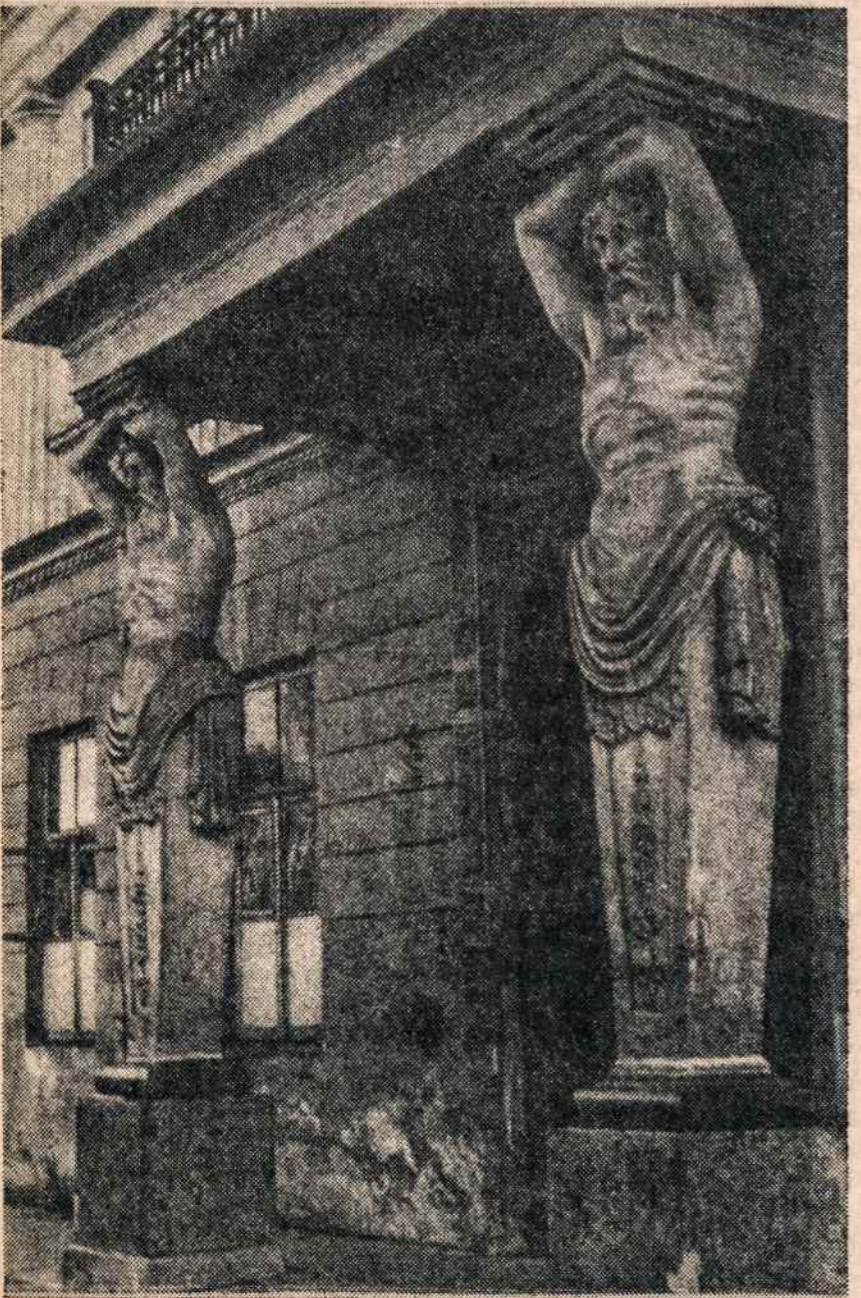
Apžvalgoje rašo: Laisvės ilgesys ir nuobodulys; dr. S. A. Bačkis — St. Lozoraičiui 70 metų; Jeronimas Ignatonis — Mokykla tautinio auklėjimo eigoje; Vyt. Ignas — Skulptorė Elena Kepalaitė; D. Bielskus — Pelenai ir gyvas kraujas (Lietuvos lit. plokštelės); A. Z. — Pabaltiečių savaitė Australijoje;

je; Z. — Vasaros lietuviškasis sambrūzdis.

Recenzijos: K. Skr. — Vyčio filosofinė studija; J. Tinišis — Augustaitytės lituanistinė disertacija; Liė Tumosaitė-Gražulienė — Trijų moterų poezijos knygos (L. Suteina, S. Šakytė ir O. B. Audronė).

Viršelio 1 psl.: El. Kepalaitė — Miestas (bronzos). Šio numerio iliustracijos: E. Kepalaitės skulptūra; Bajorūnaitės ir L. Jakutytes grafika; Br. Murino akvarelė; Lietuviai XVI a. grafikoje.

Aidus redaguoja dr. J. Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia tėvai pranciškoni, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Senoji Vilniaus fragmentas

Plokštelės

NAUJOS ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

1. Lietuvos Nepriklausomybės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkin ant kelių; Marija, Marija; Šventas, Šventas; Malda už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano malda; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Boland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

2. Lietuviškos Giesmės. Giesmė į Siluvos Mariją, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailėstingoji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano malda, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jėzau pas mane atei! Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Žibuoklių moterų Lektu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 5 dol. Išleido Dr. J. Stukas per Eurotone Int. Ltd.

3. Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Aukštinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarša, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažekaitė, D. Cibulskytė, J. Baranauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Išleido Montreilio liet. radijo val. vedėjas L. Stankevičius. Kaina 5 dol.

4. Aukuras: Kalėdos Lietuvos paukštelė daina, Tekėjo saulelė, Lopšinė lėlytei, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais. Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinių choras, dirig. A. Mikulskio. Kanklininkam vadovauja O. Mikulskienė. Išleido Fine Music Records, Cleveland, Ohio. Stereo, bet galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

5. Lietuviškos Vestuvės. Kupiškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas, piršlybos, mergvakaris, užgerų rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestuvės, atliekamos dainom, deklamacijomis ir pašnekėjais. Išleido Montreilio Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

JAV PREZIDENTAI IR LIETUVA

(atkelta iš 2 psl.)

tos ar paneigtos „in many areas of the world“. Manau, kad Kosyginas su Brežnevu sutiktų tokią proklamaciją pasirašyti ir nukreipti prieš Ameriką. Proklamacijoje jau išnyko ir antrasis parašas — Valsybės sekretoriaus. Tuo parodomu, kad ji nėra laikoma užsienio politikos gaire, bet paprastu pareiškimu. Iš jos išnyko ir visas paskutinis paragrafas „I invite the people...“, kuriuo buvo kviečiami amerikiečiai minėti tą savaitę tinkamomis programomis ir apeigomis ir raginama iš naujo pasiūlyti veiklą už teisingus visų tautų nepriklausomybės ir laisvės siekimus. Šis paragrafas dar buvo 1967 m. proklamacijoje (Jos tekstas „Darbininko“ 1967 m. liepos 19 d. nr-yje), bet jo nėra šiame (Žiūr. „Darbin.“ liepos 24 d. ir „Congr. Record“ Nr. 146 E. 7816 psl. Dr. Lev. E. Dobriansky str.). Taigi Pavertusių tautų savaitės atveju Johnsono — Humphrey vyriausybės ima slopinti laisvės šauksmą.

Eisenhowerio — Nixono laikais ambasadorius Lodge labai dažnai ir labai griežtai Jungtinėse Tautose bėdavo Sovietams akis dėl Lietuvos, Estijos ir Latvijos pagrobimo. Juo pasėkdavo ir kitų kraštų diplomatai. Lietuvos laisvės reikalas ten buvo gyvas. O dabar ten — kapų tyla, nes Johnsono vyriausybė, kaip matyti iš

valstybės d-to 1967 m. liepos 11 d. atsiųsto laiško, nuo 1963 m. gruodžio 4 d. apie Baltijos kraštus visai neužsiminė. O progų buvo daug.

Prez. Johnsono — Humphrey vyriausybė Vietnamo karui kasdien išleidžia po keliasdešimt milijonų dolerių, jauni lietuviai vyrai (a. a. Eidukaitis, K. Petrauskas ir daug kitų) ten miršta už Pietų Vietnamo laisvę, o Lietuvos reikalui galima užtariančio žodžio pasaulio — tautų forume, ir braukiamas jos vardas iš Pavertusių tautų savaitės proklamacijos.

KAM REIKALINGAS HUMPHREY?

Humphrey siekiąs tęsti Johnsono politikos. Jis yra kraštutinių kairiųjų organizacijos „Americans for Democratic Action“ steigėjas, buvęs viceprezidentas ir net prezidentas. Š. m. rugsėjo 23 d., kalbėdamas į Europą (TV 3 kanalas), jis pareiškė: „Aš esu liberalas ir progresyvus liberalas“. Savo agitacijose jis pabrėžia: „Aš esu tas pats senasis Humphrey“. O koks tas senasis Humphrey, mus pritrėnkė š. m. rugsėjo 20 d. „Darbininko“ vedamasis, pagrįstas kongresmano J. M. Ashbrook viešu pareiškimu atstovų rūmuose ir neseniai išėjusia Humphrey biografija: 1945 m. jis pritarė Baltijos valstybių jungimui į Sovietų Sąjungą, Lenkijos ir Rumunijos dalių užgrovimui, Rytų Europos priverstimu būti draugiška Sovietams,

Paminėta Baltijos valstybių sukaktis

Trentone, New Jersey valstybės sostinėje, spalio 6 buvo surengtas Baltijos valstybių nepriklausomybės 50 metų sukakties minėjimas. Karo Memorial didžiulė salė buvo pilna žmonių. Minėjimas prasidėjo 2 val.

Ta proga buvo išleista graži programa, kurioje buvo įdėta ir istorinių žinių. Pabaltijo diplomatų sąrašas, ilgas garbės komi-

teto sąrašas, kurį sudarė tik amerikiečiai. Jų tarpe buvo ir gubernatorius Richard J. Hughes. Į programos leidinį buvo įdėta ir nuotraukų iš pabaltiečių kultūrinės veiklos. Ant paskutinio viršelio puslapio buvo atspausdinti tautiniai himnai.

Minėjimo programa išpildyta lietuvių, latvių ir estų pajėgomis. Invokaciją sukalbėjo kunigas Juozas Bartkus, O. S.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Jubiliejinis metų literatūros vakaras

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 6-tojo skyriaus surengtas literatūros vakaras rugsėjo 21 pritraukė didelį būrį Philadelphijos ir jos apylinkių visuomenės. Svečių matėsi ir iš Baltimorės ir Eastono.

Programą atliko keliaujanti per lietuvių kolonijas žinomų mūsų literatūrų grupė: Antanas Gustaitis, Stasys Santvaras ir svečias iš tolimosios Australijos, Pulgis Andriūšis.

Jaukioje Neptūno klubo salėje vakaro programa tik po pertraukos pilnai patenkino susirinkusius, nes pirmoje dalyje gerokai šlubavo garso sistema. Publika, išsilgusi dailiojo lietuviško žodžio, negalėdama aiškiai girdėti skaitomų eilučių, erzinosi. Tačiau antroje programos dalyje, pagerinus mikrofonus, atsirado taip svarbus ryšys su publika, ir nesklandumai greit buvo pamiršti.

Rengėjai ateityje turėtų ypatingai daug dėmesio kreipti į tobulą garso perdavimą, nes labai greit galima nuvilti publiką neduodant to, kas buvo pažadėta.

Literatus pristatė šios skrajojantios programos organizatorius Juozas Kapočius. Vakarą atidarė ALTS 6-tojo skyriaus pirmininkas Vincas Gruzdyš, baigiamąjį žodį tarė ALTS Rytų Apygardos pirmininkas Algirdas Jonys, programą pranešė Rima Mironienė. Po programos buvo gražus pabendravimas prie muzikos ir bufeto. Vakarą metu visuomenė turėjo progos išgirti dalyvavusių literatūrų veikalų leidinius su įrašais.

Pietūs Šv. Andriejaus parapijos salėje

Spalio 6 šv. Andriejaus parapijos naudai atremtuotos salės atidarymo ir darbuotojų pagerbimo pietūs praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo arti 200 žmonių. Gautas pelnas paskirtas parapijos reikalui.

Žuvo Vietname

Brenford, Conn. Marinių kareivis Joseph (Butch) Naimo rugsėjo 14 žuvo Vietname. Buvo 19 metų.

Jis buvo sunkiai sužeistas prie Dung Ha, kai puolė Vietkongai. Iš ten nugalėtas helikopteriu į ligoninės laivą, mirė nuo žaizdų. Vietname buvo nuo pereinusių metų gruodžio 28.

Brenforde, Conn., baigė pradžios mokyklą ir išsikėlė į Kaliforniją. Buvo įstojęs į Miami universitetą Floridoje. Jo tėvai buvo kilę iš Marcininkų.

Joseph Naimo

Pietūs buvo pradėti su malda, kurią sukalbėjo svečias iš Romos — prel. L. Tulaba. Vytautas Volertas, pasveikinęs susirinkusius, pristatė visus dirbusius prie salės atnaujinimo. Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Jurgis Degutis visiem padėjo.

Trumpą programėlę atliko jaunimas. Mergaičių kvartetas kuri sudaro Danutė Bakanaitė, Ingrida Gudėnaitė, Rasa Makarauskaitė ir Danutė Juzaitytė su gitara, padainavo keletą dainelių. Rimas Juzaitis akordeonu atliko melodijų pyne.

Nuotaika salėje buvo jauki, ir dar ilgai tęsėsi pokalbiai prie kavutės.

Šv. Andriejaus parapijos salė jau senai laukė remonto, bet išlaidos parapijai buvo neįveikiamos. Tada atėjo mintis salę tvarkyti savo įėjomis, bet kas apsiimtų tokį milžinišką darbą ir rūpestį? Ir štai Jonas Skladaitis pasiūlė į pagalbą.

Paėmęs šį darbą į savo priežiūrą, pradėjo organizuoti talikas ir ruošti darbo planus. Pasižadėję tartininkai vyrai, grįžę iš savo darboviečių, vakarais ir laisvalaikiu skubėjo parapijos salėn įvairiems darbams. O tu darbu rezultatai — puiki salė įtikama minėjimui, pasirodymams, šokiams ir vaisėm.

Štai vyrai, kurių įdėtas darbas davė gražius rezultatus: — per 250 valandų išdirbo Antanas Peštenis ir Juozas Petronis; per 100 valandų — Vladas Bigenis, Jonas Gvazdinskas, Kazys Kaulinis, Povilas Makarauskas, Vytautas Muraška ir Vytautas Šuopys; per 50 valandų — Vincas Mickus, Jonas Morkūnas, Simas Šugžda ir Jonas Starka; iki 50 valandų išdirbo Jurgis Adomonis, Juozas Ardyš, Petras Didelis, Gediminas Dragūnas, Kazys Gasparėnas, Pranas Jakaitis, Juozas Klausas, Kęstutis Pliuskonis, Balys Raugas, Andrius Romanas, Gediminas Surdėnas, Povilas Šidlauskas, Antanas Šileika, Jonas Špakauskas, Liudas Tarvydas ir Vytautas Volertas. Arch. Jonas Stelmokas ir skulptorius Petras Vaškys talkininkavo savo profesinėmis žiniomis ir patarimais. O kiek darbo valandų, triūso ir rūpestio įdėjo Jonas Skladaitis, tai tik vienas Dievas nežino.

Ilgą ir sunkų darbą palengvino miela klebonijos šeimininkė Emilija Plavičiūtė, kuri su motinišku rūpestingumu gaidavo darbuotojus, paruošdama jiems užkandžius.

Šv. Andriejaus parapijos salė visada liudys, ką galima padaryti pasiaukojimu ir darniu sutartinu darbu. Lietuvių visuomenė džiaugiasi ir lenkia galvas prieš tuos, kurie tą darbą atliko.

Taip pat didelė padėka reikiama už taip šauniai paruoštą vaisės mieloms ponioms: Antanai Bigienienei, Bronėi Gasparėnienei, Bronėi Karaškienei, Janei Kaulinienei, Valerijai Makarauskienei, Marijai Raugienei, Bronėi Volertienei ir klebonijos šeimininkei Emilijai Plavičiūtei, be kurios pagalbos sunku būtų apsieiti. Ponioms, aukojusioms pyragus, vyrams, dirbusiems prie kasos ir baro, ir visiems atsilankiusiems — irgi nuoširdus aciu.

B., atidarymo žodį tarė inž. V. Melinis — komiteto pirmininkas. Programą pravedė prof. dr. J. Stukas. Kalbą pasakė dr. Lew E. Dobriansky, ekonomijos profesorius iš Georgetown universiteto. Uždarant malda sukalbėjo kun. dr. Edwin H. Knudten.

Meninę programą atliko: solistai: Heinz Riivald — tenoras, Liudas Stukas — baritonas, Ivo Patrason-Ainso — sopranas, Laima Veide — sopranas. Solistam ir choram akomponavo bei vadovavo Liudas Stukas, Algirdas Kačanauskas, Robertas Balodis, Ferdinand Rikka, Maaja Duesberg, Piteris Ozolins, Maruta Delle, Leo Kiin, Vladas Melinis ir Mirdza Naruna.

Dalyvavo Toronto jaunųjų leģiono orkestras, lietuvių latvių ir estų chorai, šokėjai.

Asmeniškai sveikino Estijos generalinis konsulas Ernst Jaackson ir konsulas Aksel Linkhorst, Latvijos ministeris Arnolds Spekke, ukrainiečiai ir kiti. Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas ir generalinis konsulas Anicetas Simutis, negalėdami patys dalyvauti, atsiuntė sveikinimus. Telegramom sveikino kandidatai į prezidentus: Richard M. Nixon ir Hubert H. Humphrey.

Programos pabaigoje priimtos rezoliucijos Baltijos tautų laisvės reikalui.

A. S. Trečiokas

Philadelphijos ir jos apylinkių lietuviai yra patenkinti atlikę gražų darbą šv. Andriejaus parapijoje, kurioje yra Philadelphijos lietuvių centras. Parapijos bažnyčioje laikomas lietuviškos mišios, salėje vyksta įvairūs subūvimai ir veikia šeštadieninė lietuvištinė mokykla. Kleb. kun. Jurgio Degučio lietuviškų reikalų supratimas turėtų būti pavyzdys ir kitoms Philadelphijos lietuvių parapijoms.

Šeštadieninė mokykla

Vinco Krėvės vardo Philadelphijos LB šeštadieninė lietuvištinė mokykla rugsėjo 14 pradėjo mokslo metus. Mokyklos aštuonis skyrius ir vaikų darželį lanko 57 mokinukai.

I-me skyriuje mokytojauja Vida Klemienė, II-me sk. — Stasė Kananavičienė, III-me ir IV-me sk. — Teresė Gečienė, V-me ir VI-me sk. — Danutė Surdėnienė, VII-me ir VIII-me sk. — mokyklos vedėja Reda Ardienė. Mokyklos chorui vadovauja Violeta Bendžiūtė, tautinius šokius moko Estera Bendžiūtė, darželį veda Dariaja Dragūnienė ir Gema Krevenaitė.

Pirmasis skyrius yra pats didžiausias mokinių skaičiumi. Mokslo metų bėgyje, mokykla numato išleisti savo laikraštį, suruošti Kalėdų eglutę, Vasario 16-sios ir Motinos dienos minėjimus.

Mokyklos gvvavimo reikalais rūpinasi tėvų komitetas, kuriam pirmininkauja Jonas Vigelis. Atsiradus reikalui, mokytojus pavaduoti yra sutikę: Julija Jurskienė, Rima Mironienė, Vytautas Muraška ir Aldona Page.

Paminklas a.a. M. Milui

Rugsėjo 7 šv. Grabo kapinėse Philadelphijoje buvo pašventintas paminklas pernai mirusiam jaunam visuomenininkui a.a. Mingailai Milui. Į šventinimo apeigas atsilankė gausus būrys visuomenės. Mišias aukėjo ir paminklą pašventino šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Jurgis Degutis. Mišių metu giedojo solistė Juzė Augaitytė. Prie paminklo prakalbą pasakė buvęs Philadelphijos LB pirmininkas Juozas Ardyš.

Amžinos atminties Mingaila Milas aktyviai dalyvavo Philadelphijos lietuviškame gyvenime. Ilgą laiką buvo Philadel-

Trentone, N.J., paminėjus Baltijos valstybių nepriklausomybės sukaktį, iš k. į d. L. Stukas, M. Stonytė, A. S. Trečiokas, I. Trečiokiene, A. Kačanauskas, V. Melinis, R. ir J. Stukai. Nuotr. Bruno Rozitis

ŠVIETIMAS ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte mokslas ir lietuviškas mokinių švietimas tvirtai įėjo į vėžes. Pamokos, organizacinė veikla ir kultūrinės pramogos laiko mokinius užimtus ir įvairina jų gyvenimą bendrabuty.

Moksleivių ateitininkų šventė ruošiamą spalio 27 d. — Kristaus Karaliaus sekmadienį. Bus iškilmingos pamaldos ir akademinė dalis, kurioje naujieji ateitininkai duos įžadį. Šventėje dalyvauja taip pat Nekalto Prasidėjimo Seselių bendrabučio lietuvių moksleivės iš Putnamo. Šv. Antano gimnazijoje ateitininkų kuopą globoja mokyti Augustinas Juodvalkis, dvasios vadas yra kun. Jonas Dyburys, O.F.M.

Po akademinės dalies 2 val. popiet įvyksta sol. Daivos Mongirdaitės koncertas. Gimnazijoje mokslo metų bėgyje mokiniams šviesti suruošia 4-5 aukšto lygio koncertus, kurių programą išpildo žymūs lietuvių solistai ir muzikai. Sol. Dava Mongirdaitė šv. Antano gimnazijoje dainuoja antrą sykį. Jai akompanuoja gimnazijos choro mokytojas komp. Julius Gaidelis.

LB valdybos narys, šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto narys ir pirmininkas ir Lietuvių Muzikinės Namų Bendrovės prezidentas.

Mūsų dailininkai

Skulptoriaus Petro Vaško kūriniai yra išstatyti Philadelphia Council of Professional Craftmen draugijos narių parodoje, Art Alliance Galerijoje 'C', 251 South 18th gatvė, prie Rittenhouse Square sodelio. Paroda tęsis iki spalio 27 dienos. Lankymo valandos nuo 10:30 ryto iki 9 val. vakaro, sekma dieniais — nuo 1 val. popiet iki 6 val. vakaro. Įėjimas nemokamas.

Lietuviams gerai žinomas ir tarp amerikiečių išgarsėjęs dailininkas Romas Viesulas yra vienas iš trijų sprendėjų, atrenkant visos Amerikos dailininkų darbus 164-tai metinei parodai. Šią parodą kasmet rengia seniausia Amerikos meno institucija Pennsylvania Academy of Fine Arts. Paroda įvyks ateinančių metų sausio ir vasario mėnesiuose, Philadelphijoje.

Pašto ženklų paroda

Spalio 18, 19 ir 20 dienomis Sheraton viešbutyje, 17th ir J. F. Kennedy Blvd., Philadelphijoje, pietryčių Pensilvanijos ir Delaware (SEPAD) Pabaltijo filatelistai surengė pašto ženklų parodą. Šioje parodoje su lietuviškais pašto ženklais dalyvavo filatelistai: Vladas Norkus-Norton, Raymond Užemeckis, Juozas Gudonis ir Walter Mameniškis.

S.M.J.

Dramos būreliui vadovauti pakviestas akt. Juozas Daubėnas, kuris teatro srity dirba gretimame Portlando mieste, Maine.

Tautinių šokių ansamblių šiemet moko Vytautas Bruzga iš Bostono.

Choro mokytojas jau trečius metus yra komp. Julius Gaide-

lis. Skautų tuntą globoja skautininkas Mykolas Subatis iš Bostono, kuris į gimnaziją atvyksta kiekvieną savaitę. Jūrų skautai šiais mokslo metais turi gražų laivą. Skautų dvasios vadas — kun. Augustinas Si-manas, O.F.M.

Koresp.

MENININKAI IŠVYKO Į AMERIKĄ

Spalio 15, antradienį, 1 val. p.p. iš Clevelando Hopkins tarptautinio aerodromo išskrido į P. Ameriką dainos ir poezijos recitalių gastrolėm solistė Aldona Stempuzienė, dramų aktorius Leonas Barauskas ir komp. Darius Lapinskas. Šias menininkų gastroles organizuoja ir finansškai remia PLB valdyba ir P. Amerikos kraštų Lietuvių Bendruomenės.

Menininkai koncertuos Caracas, Valencijoje, Maracay, Bogotoje, Buenos Aires, Montevideo ir Sao Paulo.

Venezuelos sostinėje Caracas solistė A. Stempuzienė atliks vieną koncertą amerikiečiams, kurį globoja JAV V-bės Departamento Informacijos Tarnyba. Lietuviam koncertai įvyks Valencijoje ir Maracay. Bogotos valstybinio simfoni-

jos orkestro vadovybė pakvietė komp. D. Lapinską diriguoti du koncertus miesto teatre, kurie įvyks spalio 25 ir 27. D. Lapinskas taip pat diriguos Urugvajuje Montevideo simfoninį orkestrą (lapkričio 8). Buenos Aires menininkai pasirodys televizijoje, lapkričio 3 koncertuos Lietuvių Centre ir lapkričio 4 San Martin teatre. Paskutinis šių gastrolių koncertas įvyks Brazilijoje, S. Paulo mieste. P. Amerikos lietuviai entuziastingai ruošiasi šiem lietuvių menininkų pasirodymams; tarpe koncertų planuojami įvairūs priėmimai, pasimatymai su įvairių kraštų žymiais asmenimis bei Lietuvos laisvinimo bylos populiarinimas.

Menininkai sugrįžta į JAV lapkričio 14.

ŽINIOS IŠ KANADOS

TORONTO, ONT.

Naujoji Kanados LB valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas dr. S. Čepas, sekretorius K. Baronas iš Hamiltono, išdinininkas Eug. Čuplinskas, kultūros reikalui St. Kairys, vicepirm. J. Simanavičius, vicepirm. švietimo reikalui L. Tamošauskas, politinio kom. pirmininkas B. Sakalas, jaunimo reikalui J. Čeponkutė ir G. Breichmanas.

Literatūros vakaras, spalio 6 surengtas Lietuvių Enciklopedijos leidėjo J. Kapočiaus, pasisekė visai atžvilgiais. Rašytojai ir poetai skaitė gerai ir turėjo didelio pasisekimo. Publikos prisirinko daugiau negu tilpo didžiulėj salė. Autorių knygų pritrūko. Publika skirstėsi labai patenkinta. Tai buvo pirmas atsigavimas po atostogų.

Šv. Jono parapijoje išrinkta nauja parapijos taryba: V. Aušrotas, S. Pacevičienė, P. Bražukas, L. Rudaitis, N. Liacienė, J. Andriulis, inž. L. Garbaliuskas. Kitą tarybos dalį sudarys parapijos katalikiškos organizacijos.

Prisikėlimo parapijos katalikių moterų rengtos uždaros kolektyvos, kurias vedė kun. marijonas J. Budzeika, praėjo su pasisekimu.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLENMORE 2-2923

IŠ VISUR

— Kun. Alfonsas Butkus, sulaukęs 45 m. amžiaus spalio 13 mirė Hilpolstein miestely, netoli Nuernbergo, V. Vokietijoje. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Butkelių km., Tauragės apskrityje. Baigė Tauragės gimnaziją. Kunigu įšventintas 1950 Eichstaete. Pastaruosius 10 metų sunkiai sirgo. Lietuvoje liko motina ir brolis, o Chicagoje sesuo, dantų gydyt. Julė Smilgienė su šeima.

— Prof. dr. Justinas Pikūnas, Ateitininkų federacijos vadas, skaitys paskaitą apie lietuvių katalikų orientaciją šių dienų pasaulyje Liet. Katalikų federacijos kongreso vakarienes metu, spalio 26, Jaunimo centre, Chicagoje.

— Aloyzo Barono dvi novelės ir straipsnių autorius, parašytą prof. dr. A. Klimo, Rochesterio universiteto profesoriaus, išsidėjo latvių žurnalas "Treji Varti" 10 numery. Žurnalas iliustruotas dail. P. Augiaus kūriniams.

— Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos studentai Romoje naujus mokslo metus pradėjo kolektyvomis, kurias pravedė kun. Jonas Kuzmickis. Jis Anglijoje dirba lietuvių išeivių sielovadoje.

— Australijos lietuvių Adelaidės LB apylinkės valdybos iniciatyva pradėtas organizuoti lietuviškos muzikos archyvas. Archyve bus telkiami lietuvių kompozitorių kūrinių, liaudies muzikos, lietuvių menininkų ir ansamblių įrašai bei kita muzikinė medžiaga. Archyvo vadovybę sudaro: Kalibatas, Maželis, Arlauskas, Galaitis, Grigonis.

— Lietuvių Akademinis Sambūris Montrealyje skiria septintą Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją 500 dol. sumoje už stipriausią 1966-1967 metais išspausdintą ir dar nepremijuotą grožinės literatūros veikalą. Jury komisiją sudaro: p. Jurkienė, dr. I. Gražytė, dr. H. Nagys (Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovas), V. Akstinas (K.L.B. Montrealio šeimos prezidento atstovas), A. Kličius (Lietuvių Akademinio Sambūrio pirmininkas). Premijos įteikimas įvyks lapkričio 16 Montrealyje.

— Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje auklėtiniai: Matas Jarašiūnas (įsirašęs į Kauno arkivyskupiją), Kajetonas Sakalauskas (įsirašęs į Vilkaviškio vyskupiją) ir Jonas Liogas (įsirašęs į Panevėžio vyskupiją) priėmė diakonato šventimus. Diakonai Jarašiūnas ir Sakalauskas yra gimę Lietuvoje. Diakonas Liogas yra gimęs ir vidurinių mokslų išėjęs JAV. Visi trys rengiasi kunigo darbui Lietuvoje ar išeivijos lietuviškose parapijose.

— JAV LB centro valdybos nariai inž. Br. Nainys ir Dalia Tallat-Kelpšaitė tiria patalpų parūpinimo sąlygas kitais metais įvyksiančiam lietuvių mokslininkų suvažiavimui Chicagoje. Suvažiavimas numatytas šaukti Darbo dienos savaitgalio metu.

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukas prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis susukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

LIETUVISKŲ PLOKSTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metal, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktele, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievuže, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

2. Suk, Suk Ratelį, Vilniaus tautinio choro ir solistų įdainuota 14 liet. dainų: Suk, suk ratelį, Stok ant akmenėlio, Palankej, Bernelis tinginėlis, Mergaičių daina, Nida, Festivalinis valsas, Šeriau, šeriau sau žirgelį, Žaliojoj lankelėj, Melžėlės ir meistreliai, Dainelė apie tiltą, Per šilęjį jį, Naktigonai ir Ramunėlės.

3. Kur Banguoja Nemunėlis, Sol. Algirdo Brazio, įdainuota 16 liet. kūrinių: Kur banguoja Nemunėlis, Suvlitas, Patekėk aušrine, Siuntė mane motinėle, Pilu stiklėj, Kur bakužė samanota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Aria iš op. "Gražina", Tėve Mūsų, Sveika Marija ir Šventa Naktis.

4. Lietuvos Kanklės: O. Mikulskienei vadovaujant įgrota: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Paš motulę, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sėjau rūtą, Siuntė mane motinėle, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

5. Težydi Vėliai Lietuva, Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdainuota 17 lietuviškų dainų: Eism girion, Beauštanti aušrelė, Vištos, Oi, motinėle, Mergaitė, Kas tas miežio grūdus, Gieda gaideliai, Per Klausėjau ulytėlę, Laisvųjų daina, Man liūdna, Daina, daina, Vežė mane iš namų, Šią naktele, Tu, mano motinėle, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

6. Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agunėlė, Siuntė mane motinėle, Palankėj, Laisvės varpo daina, Dzindzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlėlę, Plaukia Nemunėlis, Munsainiukas ir 5 lietuviškos polkos.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Norį įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N.Y. 11227
Tel. 894-4188

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

LIETUVISKOS PLOKŠTELES PAPIGINTOM KAINOM

Keturios ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktele rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langelio, Oi berneli vienturi ir Vakaras.

2. Lietuvių Tautiniai šokiai, Svedo ansamblio ir Aitvarų kvarteto 14 liet. šokių: Aštuonytis, Landutė, Lenciūgelis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakaruškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis.

3. Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lilelėlis ir iš op. "Dana" moterų choras.

4. "Lietuvos Atsiminimų" 25 m. Jubiliejaus koncertas: su solistais ir choru įdainuota: Tėviškės namai, O, ramybe, Oi berneli vienturi, Avietėlė, Myliu tave, Man ne vistiek, Palikta šalis, iš op. "Eglė žaliųjų karalienė", Lietuva, iš op. "Gražina". Taip pat "Dominikas ir Motiejus, ir jų draugas Timotiejus".

Šios 4 lietuviškos muzikos ilgo grojimo plokštelės gaunamos už penkis dol. Paskiros plokštelės kaina 1.50 dol. Šių plokštelių yra nedidelis kiekis (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol.). Norį įsigyti prašomi kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Prisiuntimui pridėdama 50 centų.

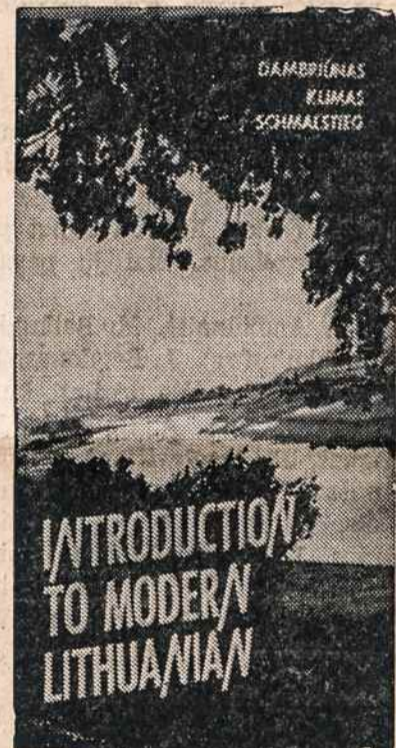
FAITH
Universal Sermeninėje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

"Praying Hands" by Albrecht Döner

universal
FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

Mykolas ir Veronika Vaičiūnai, Darbininko skaitytojai, spalio 12 atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoniai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: **Lithuanian Reader for Self-Instruction.** Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N.Y. 11221

NAUJA KNYGA
"Awakening Lithuania", prof. J. Stuko parašyta knyga, išleidžiama antra laida su minkštais viršeliais. Knygos kaina — 3 dol. Šiais laisvės kovos metais su kietais viršeliais parduodama už 4 dol. Knygoje aprašomas lietuvių tautinis atgimimas. Parašyta anglų kalba. Galima gauti pas autorių: 1016 Schleifer Rd., Hillside, N.J., 07205.

Jei planuojate ką pirkti ar dovanoti — pirma gaukite katalogėlius apie rašomas, skaičiavimo mašines, radio, TV, magnetofonus ir kit. vokiečių ir vietinių firmų gaminius su labai sumažinta kaina. Klauskite: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda **NEW YORKE**
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žiburys — **NEW YORK** — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjai: Antanas Mažeka VI 5-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS
Vedėjas **STEP. MINKUS**
WLYN — 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga
Sckmadieniais nuo 1 - 130 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, MA
Vedėjas P. VIŠCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105.7 MC meg. iš WKOX, Framingham, Mass. Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte WHIL - 1430 kil. Medford, Mass. Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

LIETUVISKŲ MELIODIJŲ RADIO VALANDA
girdima kiekv. šeštadienį 3 - 4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Algis Zaprackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15756 Lesure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn. Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0932
šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

Negyvenkite nematydami, kas darosi lietuviškame pasaulyje!

Užsisakykite žurnalą **LIETUVIŲ DIENOS**

4364 Sunset Boulevard
Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2910

PRENUMERATOS KAINA:
mėtam — \$8.00
atskiri nr. kaina 80¢

supažindina skaitytoją su visų lietuvių organizacijų veikla, visų Lietuvos laisvimo veiksmų darbais ir žygiais, lietuvių kultūriniais, veikėjais, menininkais, senosios ir naujosios imigracijos žymiais asmenimis ir kt.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE
THE TOWNHOUSE — 860 Arnold Ave. Point Pleasant, N.J. A new resident hotel for those over 65. Maid service & 3 meals daily (201) 899-0575, or write: 3601 Herberthsville Rd. Point Pleasant, N.J.

GENERAL COLLISION & INSURANCE WORK
412 90th Street Brooklyn
Bet. 4th and 5th Aves.
Expert fast clean work — Call TE 9-0161 — ask for JOE SCIOSCIA.

RAD'S MOVERS
2 MEN and VAN
REASONABLE RATES
LOCAL MOVERS
Call 649-1004

TRUCKING on Contract Basis — \$250 to \$300 per week Manhattan and L.I. City only. Same day service. **WILLIAM BURKE TRUCKING CO.** 507 W 52nd Street N.Y.C. — LT 1-7458

DWAN AUTO BODY INC. Reliable expert repairs on collision damage body & fenders, painting, estimates for insurance. Open 5 1/2 days a week 1404 Blondell Ave. TA 3-8755 or TA 3-8003 — ask for Frank Toscano.

EXP OPERATORS ON DRESSES
Steady, nice working conditions, Work near Home
BARON DRESS
402 5th Ave Bklyn, Tel. 768-5206

BOOKKEEPING OR AUDITING SERVICE for your Payroll and Income Taxes **ALGESS BUSINESS SERVICE** 120-11 237th St. Cambria Hts. Serving Brooklyn, Queens and Long Island. Call: 528-4966

JOHN COESTER — Qualified Licensed Contractor for office, store, restaurant and home improvements. We do excellent work, reasonable prices. Call for free estimates — VI 9-5803

DISPLAY
B. COLEMAN JONES
INTERIOR DESIGNER
372 Central Park West
New York City
Call 866-6305
We Take Pride in Our Work

ALICIA BEAUTY SALON
Late Nite Thursday and Friday
We make women beautiful
394 Utica Ave., Brooklyn
Tel. 771-8590 Open Sunday

WHITE PLAINS FOR HONEYMOONERS
A Home Away from Home. Everything for the Honeymoon Couple. Catholic Church nearby. Call (914) WH 8-5351 — Mrs. Campbell.

NURSING HOME
SHANES HOME FOR ADULTS
Owned and operated by Registered Nurse, good food, home cooking — Catholic Church within walking distance Upstate N.Y. Call (607) 397-5121 or write 10 Cook Street Worcester, N.Y.

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743
BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Štūma ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikate su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000
Current dividend 5% on all accounts.
Dabar moka **5%** už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKO SKAITYTOJAM
SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Prašau pratęsti prenumeratą 1968 metams.
Vardas ir pavardė
Adresas
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00
Už kalendorių \$.....
Siunčiu už prenumeratą \$.....
Spaudai paremti \$.....

H. W. MALE
MEN—GUARDS full and part time immediate employment Peekskill - Ossining area steady all year round no exp and no agency fee apply in person 9 AM - 5 PM or call collect 914 - 452-2450 — Interstate Security Service 62 Market St. Poughkeepsie N. Y.
WOMEN work near home, will train light factory work 7 AM to 3:30 PM and 3:30 PM to Midnight. Premium pay for eve shifts — Cosmetic Firm — air conditioned. Liberal benefits, near 241 St. Subway
NICE PAK PRODUCTS INC.
150 North McQuesten Pkwy.
Mt. Vernon, N.Y.

H. W. FEMALE
OPERATORS EXPD.
Singer mach. - for ladies robes Steady - good pay - Union benefits **ALLEGRO GARMENTS INC.**
3611 14 Ave. Brooklyn TR 1-0818
Work near Home
EXP OPERATORS ON HAIR PIECES — steady work, nice working conditions. **CARUSEL PRODUCTS** 9 White Street, Bklyn. Call 497-1000 ask for Mr. Ramon.
EXP STITCHER
For General Factory Help Day shift steady nice working conditions **REX VENETIAN BLIND CO.** 18 Fellows Street Boston Mass. 617 - 427-0402

LAISVĖS KOVOS METAIS
Kviečiame talkon DARBININKUI
DARBININKO administracija iš savo pusės daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Palyginus su pirmąja kaina prieš 50 metų, DARBININKO prenumerata šian-dien turėtų būti triguba — apie 10 dol. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojai gauna laikraštį už 7 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis.
Norėdama ir toliau už tą kainą DARBININKĄ išlaikyti, administracija šaukiasi talkos. DARBININKUI reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti, tik reikia pasiūlyti DARBININKĄ užsisakyti.
Tam tikslui dabar skelbiamas DARBININKO vėjus ir naujiem skaitytojams daroma nemaža nuolaida.
Kas prisijus 2 dol., DARBININKĄ gaus iki šių metų pabaigos. Kas prisijus 7 dol., gaus 1968 ir 1969 metams. Kas suras 5 naujus prenumeratorius, gaus dovanai lietuviškų knygų už 10 dol.
Kviečiame užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimiesiems, kurie DARBININKO dar neskaito. Paraginkite draugus bei pažįstamus, kad užsiprenumeruotų papigintai arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiem, kurie nori skaityti, bet negali užsimokėti. Administracija gauna nemažai tokių prašymų iš kitų kraštų ir pačios Amerikos.
DARBININKO skaitytojų talka šiais 1968 reikšmingais metais surasti naujų skaitytojų padės administracijai ilgiau išsilaikyti nekeliant DARBININKO prenumeratos. Jei kiekvienas pasiryš prisidėti prie vėjus ir paieškoti naujų skaitytojų, nebus sunku to pasiekti.
Palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedama ši atkarpa. Prašome iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
DARBININKAS — 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Prašau siųsti DARBININKĄ metams
Vardas ir pavardė
Adresas
Laikraštį užsakė
Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$....., viso \$.....

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deiken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

N. Y. Lietuvių Filatelistų D. ja Darbininko koncerte kiekvienai choro dalyvei studentei parūpino prisegamą raudoną rožių prie baltų suknelių. Tuo buvo pagerbtas vienmintis kun. B. Jurkšas, Toronto Prisikėlimo parapijos choro vedėjas. Kun. Br. Jurkšas be choro vedėjo ir kitų pareigų randa laiko pasižvesti lietuviškai filatelijai. Jo iniciatyva Toronte ruošiamas Baltijos valstybių filatelinė ir numizmatikos paroda ryšium su tų valstybių 50 metų nepriklausomybės atstatymu ir pirmųjų pašto ženklų išleidimu. Paroda įvyks lapkričio 2-3 Prisikėlimo parapijos salė. Jau išleisti gražūs vokai. Kalami bronzos ir sidabro medaliai, kurių vienoj pusėj bus Laisvės stulpa (skulptoriaus Zikaro), antrojoje Kanados valstybinis simbolis Klevo lapas ir Lietuvos Gedimino stulpai.

N. Y. Lietuvių Filatelistų D. jos nariai siunčia savo eksponatus. Kai kurie nariai važiuoja ir dalyvaus parodoje.

Amžinojo rožančiaus draugijos laimėjimų vakaras įvyksta spalio 27, sekmadienį, 2:30 val. popiet Apriškimo parapijos salė. Įėjimo auka tik 75 centai.

Už a.a. Joną Veršeljį, jo mirties sukakties proga, mišios bus spalio 26 d. 9:30 v.r. Apriškimo parapijos bažnyčioje. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi dalyvauti pamaldose ir pasimelsti.

Kun. Jonas Kardauskas, M.C., Chicago taylorio vienuolyno ekonomas, spalio 21 lankėsi Darbininko redakcijoje ir spaustuveje.

LIETUVIŠKOS VYČIŲ VEIKLOS

Bayonne, N. J. — N. Y. ir N. J. apskritis rengia šokius spalio 26 vakaro Šv. Mykolo parapijos salėje. Atskiros kuopos pasirodys su savo kabaretiniais numeriais. Parengimui vadovauja Dorothy Dutkus iš Patersono kuopos. Įeinant aukojama 3.50 dol. Pradžią 7 v.v. F.V.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės ELIZABETH'Ų APYLINKĖ

1968 m. spalio 26 d. šeštadienį

8 val. vak.

rengia

KAUKIŲ BALIŲ

Meninę programą išpildys sol. Violeta Bendžiūtė akompanuojant komp. Juozui Stankūnui.

LIETUVIŲ LAISVĖS SALĖJE
269 SECOND STREET
ELIZABETH, N. J.

Idomiausias kulkės bus premijuojamas.

LAUKIAME DAUG SVEČIŲ!

ŠOKIAMS GROJA PUIKUS ORKESTRAS
VEIKS UŽKANDŽIŲ BUFETAS IR BARAS

Įėjimo auka \$2.50
Studentams \$1.50

Apylinkės Valdžia

— **! New Yorko lietuvių komitetą** už Nixoną šalia iniciatorių dar įsijungė Z. Dičpini-gaitis, R. Kazlas, D. Pumputis, N. Umbrazaite, P. Wytenus, dr. M. Zukauskienė ir V. Radziva-nas.

Maironio šeštadieninė mokykla kiekvienais metais rengia savo Kalėdų eglutę. Tai didžiausia mokyklos šventė, į kurios programą įtraukiama beveik visi mokiniai. Šiemet be tradicinės Kalėdų dalies — kalėdinių giesmių, eilėraščių — rengiamasi pastatyti pasaką — "Mieganciąją gražuolę".

Elena Vizbarienė, iš Woodhaveno, nuo rugsėjo 15 iki spalio 15 važinėjo po Pietų Ameriką. Buvo Brazilijoje, Urugvajuje, Argentinoje. Ten aplankė bičiulius, pažįstamus, dalyvavo vestuvėse.

Julijos Venckuvienės — madų piešėjos — dviejų sukurtų suknelių piešinius įdėjo Sunday News sekmadieninės laidos spalvotoje sekcijoje prie Gimbels firmos reklamos.

Už a.a. inž. Leoną Šušį, minint jo mirties trijų mėnesių sukaktį, spalio 24, ketvirtadienį, 8 val. ryto bus aukojamos mišios šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje, Elizabeth, N. J.

ELIZABETH, N. J.

Tautos šventės minėjimas

Nors veiklesniais darbuotojais ir nelabai gausi Elizabetho lietuvių grupė, tačiau jau eilę metų sudaro tautiečiam progą pasidžiaugti lietuvišku žodžiu ir daina. Rugsėjo dvidešimt pirmoji buvo skirta Tautos šventei paminėti. Šią tradiciją jau keletą metų tęsia Elizabetho Tautinės Sąjungos skyrius.

Vakarą atidaręs skyriaus pirmininkas Petras Lanys minėjimui vadovauti pakvietė lietuviško žodžio interpretatorę Ireną Vebliaitienę. Si padarė prasmingą įvadą, pažymėdamas, kad šiuo minėjimu lyg ir užbaigiame istorinius Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-sius metus. Jie buvo gausūs nepamištamais įvykiais, kaip Vasario 16-sios minėjimai, tautinių šokių šventė Chicagoje, įspūdingi koncertai P.L.B. seimo metu New Yorke. Per šiuos metus parodyta daug tautinio entuziazmo ir ryžto mūsų tautinei garbei ugdyti.

Po įvado į sceną buvo iškviestas prof. dr. Bronius Nemickas. Savo žodyje dr. Nemickas plačiau gvildeno mūsų trijų didžiųjų sambūrių — Vliko, Alto ir

Dailininkai, paaukoję po vieną paveikslą Jungtiniam Finansų Komitetui. Iš k. į d. 1-je eilėje Č. Janušas, prel. J. Balkūnas — Jungtinio Finansų Komiteto pirmininkas, A. Galdikas, N. Jasikynaitė, A. Elskus, II-je eilėje — J. Bagdonas, J. Rūtenis, V. Ignas, J. Juodis.

Jungtinis Finansų Komitetas pristato dailininkų paveikslus

Jungtinis Finansų Komitetas, kuris visokiais būdais renka aukas, rengia didelę loteriją. Dailininkai paaukojo paveikslus, kurie bus išleidžiami laimėjimams.

Tie paveikslai ir buvo sušėti, susiję. Maspetho lietuvių parapijoje spalio 13 buvo iškabinti ir pristatyti visuomenei. Ta proga Jungtinis Finansų Komitetas sušaukė spaudos konferenciją. Be spaudos atstovų, dar pasikvietė bendruomenės veikėjų. Viso susirinko apie 50 asmenų.

Kas nuveikta

Prel. J. Balkūnas, Jungtinio Finansų Komiteto pirmininkas, padarė trumpą komiteto darbų apžvalgą. Jis kalbėjo aiškiai ir konkrečiais faktais. Pažymėjo, kad pradžioje dėl Jungtinio Finansų Komiteto būta nesutarimų iš politinių veiksmų pusės, bet vėliau viskas išsilygino. Šiais jubiliejiniais metais lėšų surinkimas buvo patikėtas Jungtiniam Finansų Komitetui.

Komitetas nebuvo numatęs organizuoti savo skyrių kitose lietuvių kolonijose, bet susitarė su LB skyriais, kurie praktiškai rinko aukas ir platino komiteto išleistus vokus, ženklukus, automobilio užklįjas. Taip pat jie platino ir dailininkų paveikslų loterijos bilietus. Kai kurios apylinkės šį darbą vykdė gana sklandžiai, kai kur, atrodo, nesuprato paties reikalo.

Taip pat kolonijom buvo nustatyta kvotos. Yra kolonijų, kurios savo kvotą išpildė, kitos gerokai įpusėjo. Trečiąją grupę sudaro, kur kvota vos vos pradėta.

Metai jau baigiasi, tai noris suaktyvinti aukų rinkimą. Buvo užsibrėžta surinkti 100,000 dol. Jei nepasisėktų pasiekti tos sumos, tai reikia bent arčiausiai priartėti prie jos. Visos aukos eina lietuvių kultūros ir Lietuvos laisvinimo reikalams.

Kalbėdamas toliau, prel. J. Balkūnas išryškino lietuviškąjį dosnumą. Lietuviai negaili pinigų konkrečiam reikalui bei konkrečiam darbui. Šiais jubiliejiniais metais lietuviai gana dosniai parėmė kaip tik tokius konkrečius reikalus. Štai tautinių šokių šventė Chicagoje operavo su 70,000 dol. suma, PLB seimas New Yorke su 30,000 dol., Atlas iš Vasario 16 minėjimų gavo apie 30,000 dol. Jubiliejinės skautų stovyklos sąmata sudarė apie 70,000 dol. Lietuvių Fondas šiais metais padidėjo visu 100,000 dol. Su kitais mažesnio masto fondais bei parengimais lietuviai bus sudėję aukų apie 300,000 dol.

Dėl to visai be pagrindo yra verkšlenimas, kad laisvojo pasaulio lietuviai yra abojūs lietuviškiems reikalams.

Kalbėdamas apie dailininkų suaukotus kūrinius, prelatas pažymėjo, kad bendra jų vertė yra apie 6,000 dol. Viso suaukota 30 darbų, iš jų 28 paveikslai ir 2 skulptūros.

Diskusijų metu buvo iškelti klausimai, kaip suaktyvinti au-

Lietuvių rajone parduodamas 3 šeimų namas. Naujas gazo šildymas. Arti Jamaica traukinio Crescent stoties. Vienas 6 kambarių butas jau laisvas. Kitų dviejų butų nuoma padengia visas išlaikymo išlaidas, mokesčius ir skolą. Skambinti po 7 val. vak. (516) 536-4484.

(j.p.v.)

BOSTONO ŽINIOS

ISRINKIME GINTARĄ KAROSĄ

Lietuvių Bendruomenės Kultūros klubo susirinkime, kuris įvyks spalio 26 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave. Bostone, prelegentu yra pakviestas poetas dr. Henrikas Nagys. Jis kalbės apie "žemintinius" ir "nužemintuosius".

Misijos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone prasidės spalio 27 lietuvių kalba. Jas ves jėzuitas tėv. J. Venckus.

Česlovas Daukantas, gyv. Cambridge, Mass., staiga mirė spalio 15 rytą. Palaidotas su mišiomis iš Nekalto Prasidejimo lietuvių parapijos bažnyčios, Cambridge, spalio 18. Nuliūdime paliko žmoną Aleksandrą, dukteris Mariją I. ir Dainą E. ir sūnus Jurgį V. ir Richardą S. Česlovas Daukantas Lietuvoje tarnavo vidaus reikalų ministerijoje. 1940 rusų komunistam okupavus Lietuvą, Daukantas pasitraukė į vakarus. Kai bolshevikai buvo išvyti, jis vėl grįžo į Kauną. Bet tai buvo neilgam. 1944 komunistam vėl veržiantis į Lietuvą, Daukantas su šeima vėl pasitraukė į vakarus, o vėliau emigravo į Ameriką.

Baltų koncertas, kuriame programą atliks estė sopranas Ives Patrason, prie piano Tonu Kalam, įvyks spalio 25, penktadienį, 8:30 val. vak. Jordan Hall. Ives Patrason yra viena iš žymiųjų estų solisčių. Mokslus yra baigusi Kanadoje. Yra dalyvavusi daugelyje koncertų salėse ir televizijoje, o taip pat atlikusi pirmaeilės partijas įvairiose operose. Verta pasiklausyti.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Gintaras Karosas yra kandidatas į Massachusetts seimelį (State Representative) iš šešto distrikto, apimančio So. Bostoną ir dalį Dorchesterio. Rinkiminėje kampanijoje jis naudoja savitą metodą, iki šiol kitų nenaudotą. Savo kalbose jis drąsiai pareiškia, kad esąs lietuvis, atvykęs iš krašto, kuris pirmas atiteko komunistų terorui; kad į šį kraštą atvykęs verčiamas ir be jokių lėšų. Savo tėvų ir savo paties pastangomis čia įsikūręs, dabar išdrįso kandidatuoti į politinę vietą tokioje apylinkėje, kur per 60 metų nekandidatavo nė vienas respublikonas. Jis siekia tos vietos todėl, kad jo distrikte gyveną lietuviai gautų daugiau reikšmės ir vertės.

Kai jo draugai pradėjo jam siūlyti pakeisti Gintaro vardą į John ar Mike, jis nesutiko. Kodėl lietuvis turėtų savo vardą bijoti?

Savo kalbomis jis sudomina amerikiečius ir sukelia pagarbą sau. Būdamas jauniausias kandidatas į Massachusetts seimelį, Gintaras daugiausia ir žada. Respublikonų partijos nariai jį labai vertina. Buvęs aspirantas į prezidentinius kandidatus gubernatorius Nelson Rockefeller atkreipė dėmesį į Gintarą, su juo nusifotografavo ir jam linkėjo geriausios sėkmės.

Gintaro rinkiminei kampanijai reikia paramos. Kiekviena, kad ir mažiausia, auka yra laukiama ir už ją iš anksto dėkujama. Būtų gražu, kad lietuviai jaustų pareigą tam jaunam kandidatui padėti.

Aukas prašome siųsti: 409 W. Broadway, Rm. 5, Ellis Bldg., South Boston, Mass. 02127.

Visi atsiųsti pinigai bus įskaityti į taksus, ir iš jų taksų nereikės mokėti. Iš anksto visiem aukojantiems Gintaras dėkoja ir stengiasi nešti lietuvių vardą į politinę veiklą.

Stasė Leimonienė, Lietuvoje buvusi dantų gydytoja, ir inž. dr. Jurgis Gimbutas susituokė spalio 11 Bostone.

Dalis lietuvių dailininkų paveikslų, suaukotų Jungtinio Finansų Komiteto loterijai

Darbininko koncerto metu salėje rasti moteriški akiniai. Pametęs gali kreiptis į Darbininko administraciją, tel. GL 2-2923.

Laikrodininkas specialistas, lietuvis, išmokęs šio amato Šveicarijoje, taiso įvairių rūšių ir firmų laikrodžius. Darbas atliekamas naujaisiais metodais ir pačiom naujaisiom priemonėm. Sureguliuojamas veltui. Pasiteiraukite prieš perkdami naujus ir apsisaugokit nuo nesąžiningų pardavėjų. Adresas: John Pašukonio knygynas, 94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. (Woodhaven Blvd. stotis). Darbo val. nuo 9 ryto iki 6 v.v. Tel. HI 1-7747.

Darbininko koncerte, kuris buvo spalio 19 St. Matthias salėje Ridgewoode, programą atliko Toronto prisikėlimo parapijos studentų choras, diriguojamas kun. B. Jurkšo. Po programos buvo šokiai. Žmonių atsilankė apie 500. Plačiau kitam numeryje.

Nepamirškite spalio 26, šeštadienį, eidami gulti savo laikrodžius atsukti vieną valandą atgal. Tą naktį baigiasi vasaros šviesos taupymo sezonas.

Siunčiant Kalėdų ir kitokių sveikinimus, nors ir neužlipintame voke, vis tiek reikia prilipti pašto ženklų už 6 centus. Prilipinus tik 5 centus, paštas išrinks po 1 centą iš tuos sveikinimus gavusių asmenų.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Daugeliui pageidaujant skelbiame Darbininke lietuviškų mišių laiką sekmadieniais New Yorke ir jo apylinkėse.

Angelų Karalienės bažnyčioje — 8 ir 11 val.

Apriškimo bažnyčioje — 8 ir 11 val.

Sv. Jurgio bažnyčioje — 9 ir 11 val.

Atsimainymo (Maspeth) — 11 val. (ir 8 val. pirmą bei paskutinį mėnesio sekmadienį).

Aušros Vartų bažnyčioje (N. Y.) — 11 val.

Elizabeth, N. J. — 11 val.

Newark, N.J. — 10:30 val.

Paterson, N.J. — 7:30 ir 10:30 val.